

זכרון תורת משה

אכסניה לתורה וחסידות

י"ל ע"י חבורת האברכים שע"י מרכז מוסדות לעלוב
מיסודו של כ"ק מרן רביה"ק צוקללה"ה זיע"א
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

חג הפורים ופרשת כי תשא

י"ד אדר תשע"ב
גליון תקנ"ז

זמני כניסת ויציאת השבת

ר"ת	מוצ"ש	הדה"נ	בני ברק
7:04	6:28	5:28	
7:07	6:26	5:13	ירושלים
8:19	8:07	6:47	בארא פארק

גליון מוגדל

12 עמודים

דברי תורה

ממורינו הגה"צ אב"ד דקהילתינו שליט"א

איתא (מגילה יג) תנא כיון שנפל פור בחודש אדר שימח המן שמחה גדולה אמר נפל לי פור בירח שמת בו משה ולא היה יודע שבשבועה באדר מת ובשבועה באדר נולד, ע"כ.

והרי יום שמת בו צדיק הוא יומא דהילולא וזכותו של הצדיק מתעורר להגן על ישראל וא"כ לשמחה מה זו עושה.

ועוד וכי מהיכן שידע שבו ביום נסתלק הי' לו לידע שבאותו יום נולד.

ואפשר הכוונה על זה הדרך דהנה יודע מה שאיתא (עי' בטעמי המנהגים בשם ס' שער יששכר) ההבדל בין ז' אדר וימא דהילולא

דמשה רעיא מהימנא לבין ל"ג בעומר זימא דהילולא דרשב"י, דיום ז' אדר הוי תענית צדיקים ובל"ג בעומר הוי יום שמחה, והטעם

דאיתא דבימי אבולו של משה שנתכחו הרבה הלכות (עי' תמורה לג) והיה חסרון לתורה

בהסתלקותו, אבל אצל רשב"י ביום שעלה ונתעלה לשמי מרומים גילה התורה

וצוה לכתוב נגזי נסתרות עיי' בזה"ק (פ' האינו), והוי ביום הזה הוספת אור התורה.

וע"כ בז' אדר הוי תענית צדיקים ובל"ג בעומר יום שמחה.

ולפי"ז לכן שימח בראותו כי נפל הפור בחודש אדר כי בחודש הזה מת משה ושאיני הילולא

דילי' משאר הילולא כנ"ל כי עת הסתלקותו שדא נרגא בעת לידתו עיי' שכחת התורה, אולם לא ידע כי ביום זה נולד הכוונה עפ"מ

דאיתא במדרש (קהלת א, יג) לטובתו אדם למד תורה ושוכח, שאילו הי' אדם למד תורה ולא שכחה הוי מתעסק בתורה שתיים שלוש שנים,

וחוזר ומתעסק במלאכתו ולא הי' משיגה בה העולם כל ימיו,

אלא מתוך שלמד אדם תורה ושוכחה אינו מציז ואינו מויע את עצמו מד"ת, ע"כ, מבואר

מדברי המדרש שהשכחה בדברי תורה היא חלק מטוב התורה שעל ידי כך הוגה בה תמיד.

ואיתא (מנחות נג) יבא טוב ויקבל טוב מטוב לטובים, יבא טוב זה משה רבע"ה דכתי' ותרא

אותו כי טוב הוא, ויקבל טוב זו תורה דכתיב כי לקח טוב נתתי לכם וכו' עיי"ש.

ולכן אף שביום זה מת והוי חסרון בתורה, מ"מ הלא ביום זה נולד ואז החל להתנוצץ אור

תורתנו הק' שהנחילנו שבא טוב ויקבל טוב זו תורה, והוי אמרנו שחלק מהטוב שבתורה

היא ששוכחין מה שלמד, א"כ מה שנשנתכחו ההלכות בימי אבולו של משה הי' לטובתו

שעיי"כ נתייגע להחזירם לידע אותם וכדאי (תמורה שם) אעפ"כ החזירן עתניאל בן קט

בפלפולו, וא"כ כל זה היא חלק מטוב שבתורה, ולכן אין כל חסרון בגרעון בשכחה

שהי' בעת הסתלקות משה מן העולם ונותר רק המעלותא שבו ביום נולד משה הטוב

ויקבל הטוב, ועיי"ז מתעורר וכו'.

וע"כ מתעורר וכות משה רעיא מהימנא להגן על טובים אלו ישראל וכת' היטיבה ה'

לטובים (שם). (פורים תשנ"ו והוספת בתשע"ב)

שיחות קודש

מפ"ק כ"ק מרן אדמו"ר עט"ד שליט"א

יו"ט קודש פורים תש"ע - ארה"ב

בשיירה בדרך והנה הגיעו ליעד גדול ומסוכן, ונתעוררו בני השיירה להיכנס שם, והחסיד הזה לא התעורר והלך לעבור דרך אותו יער, כששאלוהו בני השיירה האם לא מתפחד מהסכנות וההיזקים ביער ההוא,

אמר להם כי מתבייש הוא לפחד מדבר זולת מהבורא ית"ש. ואמנם השגה זו גבוהה היא מאוד, עד שקשה לאומרו ולהבינו, אך מכל דבר עלינו ללמוד לנו מוסר בפשטות להתעלות ולבקש יראת השי"ת בדרגה נוראה זו.

ג"כ מרדכי הצדיק מרוב יראתו את השי"ת לא נתעורר מהמן הרשע, ומסר נפשו לא להשתחוות, על אף שביכולת המן הרשע העמלקי להרוג את מרדכי הצדיק, גם אחשוורוש הרשע לא היה מתנגד לכך, כי הרי אחשוורוש ג"כ שונא ישראל היה כמוכא בחז"ל (מגילה יג) משל למה"ד לשניים שהיה א' תל וא' חריץ אשר כל אחד משלים את חסרונו ע"י חברו, כן המן ואחשוורוש שניהם היו שונאי ישראל ורצו להשמידם ח"ו, אך בסייעתא מן שמיא לא איסתייעא להם, ואחשוורוש הוצרך לדרוש לדרוש ולבקש טובת עם ישראל.

"מרדכי לא ירע ולא ישתחוה", מובא בחז"ל שהיו שניהם מהלכים בראשי הגדוד, והמן הרשע לא השגיח ברשלנותו להשאיר אוכל כדי מחייתם, והוכרח למכור עצמו לעבד למרדכי תמורת לחם, ובעת אשר המן עבר בשער המלך, היה מרדכי מראה לו את שטר המכר לעבדות, ומה שקנה עבד קנה רבו וכל עושרו ורוב קנינו אשר כבר היו לו אז כמבואר בגמ' שרצה לתת לאחשוורוש עשרת אלפי ככר כסף, הכל שייך למרדכי ואין ראוי שישתחוה האדון לעבדו, ומזה לבדו נתפחד המן, כדכתיב במגילה שאמר לזרש אשתו "וכל זה איננו שוה לי בעת אשר אני רואה את מרדכי היהודי עומד בשער המלך ולא קם ולא זע".

והנה המן סיפר לזרש אשתו וכל אוהביו את גודל עושרו ורוב כבודו, ורק מרדכי היהודי הוא אשר אינו מכבדו, ויעצו אותו אשתו ואוהביו "יעשו עין גבוה חמישים אמה" וכו', ואח"כ בעת אשר שב לביתו אבל וחסוי ראש, אמרו לו חכמיו וזרש אשתו "אם מזרע היהודים מרדכי וכו'", וצריך ביאור דמתחילה נאמר אוהביו ואח"כ נכתב חכמיו, וחז"ל אמרו על זה דג"כ נכרי אשר יאמר דברי חכמה, לחכם יחשב, אך מ"מ עדיין צ"ב, ואפ"ש"ל דאותה אהבה היתה אהבה התלויה בדבר, ובעת אשר המן חשוב הי' ומקורב למלכות וגדול בעשירות, התקרבו אליו והיו אוהביו, אך מיד כאשר התחיל לנפול, נקראו חכמיו, כי לא אהבוהו אותם המשד בעמ"ב

עת לחשות ועת לדבר, כפורים אין צריך לדבר, פורים עצמו מדבר, תיבת 'פורים' אין לה דיבור גדול מזה, כי פורים הוא אור גדול שאין יכולים להשיג כלל, ובו נתקן כל העניינים, בו שבו בני" בתשובה שלימה מאהבה ובו קיבלו את התורה בשלימות באהבה.

ובפשטות, כל הזמנים אשר יש בהם עת רצון כגון שבתות וימים טובים כולם כלולין ביום הקדוש פורים, כגון המתן תורה שבשבועות, כלול בקבלת התורה באהבה בפורים, ותליית המן ותענית אסתר הרי חל ביום שני של פסח, וא"כ ג"כ פסח כלול באור נס הפורים. וחג הסוכות אשר מהותו הוא השמחה ותשובה מאהבה, כלול בתשובה מאהבה שעשו בני" בזמן נס הפורים.

וממילא כל הרגלים והיו"ט כלולים באור הפורים, ירחם המרחם עלינו ונזכה לאור באור הגדול הזה כמו שאומרים ב"על הניסים" בימים ההם בזמן הזה, לרמוז כי בימי הפורים גם בזמנינו מתעורר ומאיר הקב"ה את האור והניסים אשר היו בימים ההם.

אך כיון שאנו שרויים בעולם ההסתרה, א"א לנו לחזות בעינינו את הגילוי הגדול הזה, אך לעילא בשמי' נתעורר אור מרדכי ואסתר אור הגאולה השלימה וגילוי גדול עא"ס, ולימות המשיח כשיסתלק מעמנו ההסתרה, אזי גם בעיני בשר בעוה"ז נוכל לראותו ולהרגישו, כמש"כ "וראו כל בשר יחדיו כי פי ה' דיבר", וכתוב "ונראהו עין בעין כי פי ה' דיבר".

ממילא אפשר לפעול ישועות גדולות ונפלאות וככל אשר נזכה יותר להזדקק ולהכין עצמינו, נוכל להמשיך עלינו השפעות וניסים יותר בגו"ר, ולקבל מהאור גדול הנשפע בשמים אפי' בימינו, כמו בימים ההם. הלוואי שנוכה להרגיש את אור הפורים, ואפי' אם במקצת היינו זוכין להרגישו, כבר היינו מקבלין עלינו תשובה שלימה מאהבה, ואת התורה מאהבה, וע"י תשובה ותורה מאהבה אפשר לראות כי הושפע עלינו אור הגדול של פורים, כי בלא האור של פורים מרגישין רק הסובב והטפל המאכלין וכדו', אך עיקר הפורים הוא התשובה ותורה מאהבה.

בעל חובת הלבבות מביא מחסיד אחד אשר הלך

גליון זה מוקדש
לכבוד ולעילוי נשמת המוקבל הגדול, רבי זמרי המנורה הטהורה, עמוד צלותהון דישיראל, אשר מסר נפשו למענם הגאון הצדיק רבי **מיסים פרץ צוק"ל** בן רבי **מימון** אשר נתעלה ומדקדק ביסודים קשים ומרים ונסתלק פ"ח שבט דהאי שתא - יום אחרון דתיקון השובבי"ם זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

==
הונצח ונודב ע"י תלמידו ורבו שיבלחט"א ידידינו הגה"ח ר' **שיע בלוי שליט"א**
בארא פארק - ארה"ב

שיחות קודש המשך מעמ' א'

האחדות ממילא יזכו לכלי מחזיק ברכה ולישועה שלימה.

משה רבינו ע"ה התחנן לעילא בשמי', ומרדכי הצדיק התפלל למטה בעוה"ז ועי"ז זכו לגאולה השלימה. בני ישראל שבו בתשובה שלימה וצמו ג' ימים, וגם הטף התענו ולא אכלו, ומרדכי מסר את שיעורו כבכל יום, ובאמצע ראו תלמידיו את המן הרשע מתקרב אל הבית מדרש ונתמלא לבם חרדה, ואמרו לרבם כי הנה המן הרשע בא להורגו, אך מרדכי לא שת ליבו לזה כלל והמשיך למסור את שיעורו בהל' קמיצה, המן הרשע נכנס חפוי ראש לביהמ"ד והמתין עד אשר יסיים, אז ראו תלמידיו, שאין להמן כבר הכוח להרע להם, והבינו כי רבם יודע ומבין את אשר יעשה, המן שאל למרדכי איזה ענין הוא לומד, וענה לו בהלכות קמיצה, אמר המן קומץ אחד שלכם דחה למרחוק עשרת אלפים ככר כסף שלי, וביקשו לקיים ציווי המלך כי יביאו בגדי מלכות וסוס אשר רכב עליו המלך וכו', אך מרדכי הצדיק רצה להכניע את המן אשר הוא העמלק האמיתי, לכן אמר כי אין ללבוש בגדי המלך ולרכוב על סוסו בלבוש שק באמצע תענית.

ואסתר המלכה שלחה וסגרה את כל המספרות ובתני המרחצאות, והוכרח המן עצמו לספר את מרדכי ולשמש כבלן ולהסיק את בית המרחץ, גם אח"כ בעת אשר הי' לבוש מרדכי בגדי המלכות, אמר להמן כי כיון שהוא שרוי בתענית אין בכוחו לעלות על הסוס, והמן הרשע הוכרח ליתן למרדכי לעלות עליו, ובעלותו בעט בו מרדכי ועלה על הסוס, והמן הכריז לפני מרדכי **"ככה יעשה לאיש אשר המלך חפץ ביקרו"**.

בפרשת תצוה אין כתוב שמו של משה רבינו ע"ה, כיון שהוא ביקש ואם אין מחני נא מספרך, לכן בפרשה אחת פרשת תצוה לא הוזכר שמו, ולכאן צריך להבין, הרי משה רבינו במסירות נפשו עבור כלל ישראל אמר כן, והקב"ה א"ל מי אשר חטא לי אותו אמוחה, ובגודל אהבת ישראל רצה רק בטובתם, כדאי במדרש שאמר משה רבינו ע"ה **"יבטלו אלף משה וכיו"ב ולא תינזק ציפרניו של אחד מישראל, וכמו שאמרה אסתר המלכה **"איככה אוכל וראיתי באובדן מולדתי"**, ואפשר לומר כי במחייית שם מרע"ה מפ' תצוה נתהווה רעש גדול בכל העולמות מדוע ועל מה נמחה שמו, ועי"ז כולם התעוררו לבקש עבור טובת כלל ישראל, ומשפיע בזה לדורות בכל זמן וזמן, ומאיר לכל העולמות לבקש זכות על בני", איתא במדרש כמובא לעיל כי מרע"ה התחנן מלמעלה ומרדכי למטה, ועי"ז זכו לתשובה ולגאולה שלימה.**

השי"ת יזכנו והוא לבדו ימחה שמו של עמלק כדאי במדרש אמרו בני" להקב"ה אין אנו יכולין למחות שם עמלק, ובפרט בזה"ז אשר אנו שרויים בגלות, אמר להם הקב"ה אתם תקראו לפני פרשת מחייית עמלק זכור למטה, ואנוכי אמחננו למעלה, וממי ימחה שמו למעלה ומטה, ואז יושלם שמו של הקב"ה ויהא הכסא שלם ויקויים כי לה' המלוכה והי' ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא היה' ה' אחד

מובא בחז"ל דכמה מבנ"י לא הבינו הנהגת מרדכי הצדיק אשר לא השתחוה להמן הרשע, וסברו דמכניסם לסכנה, והוא מקום פיקוח נפש, אך מרדכי הצדיק לא שת ליבו אליהם, כי התבייש לפחד ולהכניע עצמו לאחר זולת הבורא ית"ש כאותו חסיד הנ"ל. המן הרשע נחשב אצל מרדכי כאשפה, ואיתא בחז"ל דהמן הרשע העמלקי החשיב עצמו לע"ז וגם התלבש וסיבב עצמו בע"ז, וכל אלו אשר השתחוו לו השתחוו לע"ז ולעמלק, רק מרדכי הצדיק בגודל יראת השם שלו לא התחכם לבקש היתרים ואופנים להשתחוות להמן, אלא כיון דבפשטות הדברים אין לכרוע לפניו, לפיכך לא כרע ברך לפני הע"ז העמלקי.

מרדכי הצדיק ואסתר המלכה גמרו והשלימו את מחייית המן-עמלק בימים ההם, לתקן את הפגם של זקנם שאול המלך אשר לא הכרית את אגג מזרע עמלק אשר ממנו יצא המן הרשע, אח"כ בעת אשר נגזרה הגזירה להשמיד את זרע ישראל, מרדכי הצדיק האמיתי הוא היה אוהב ישראל האמיתי ומסר נפשו עבורם, ויצא לזעוק זעקה גדולה ומרה, לעורר את ישראל בתשובה, גם ציוה על אסתר המלכה למסור נפשה על בני" כדאי במגילת אסתר, ואמנם בסופו של דבר ע"י מסירות נפשם נושעו בני" ונעשה להם נס הפורים.

איתא בחז"ל עה"פ גדול ליהודים ורצוי לרוב אחיו, כך לרוב אחיו משום דפירשו ממנו מקצת סנהדרין כיון שנעשה משנה למלך, והתעסק לטובת בני" גם בגשמיות, אך צ"ע א"כ מדוע ברישא דקרא נכתב "וגדול ליהודים", דמשמע לכל היהודים ולא רק לרובם, אלא צריך לפרש דבאמת מרדכי הי' ונשאר הצדיק האמיתי וגדול שבדור, וגאונותו וגדלותו בכוח התורה הי' בשוה כמקודם, ובאמת היה גדול לכל היהודים, אך לא כל בני" השיגו וידעו עוצם גדולתו ולא הבינו דרכי עבודתו בקודש, לכן פרשו ממנו מקצת סנהדרין והיה רצוי רק לרוב אחיו, כי לא הבינו את נסתרות דרכי עבודתו בקודש אשר כל זיע וניע היו ביחודים וכוונות גדולות עמוקים ונסתרים.

מרדכי היהודי ברוב אהבתו לכלל ישראל היה דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל זרעו, ויתכן לבאר בדרך רמז, כי דרש טוב לעם ישראל ולימדם דעת, להיות דובר שלום, כי אם רוצים לזכות לחיים טובים וישועות ברו"ג, צריך לדבר בשלומם ובטובתם של כ"א מישראל, כמו שאמרו חז"ל לא ראה הקב"ה כלי מחזיק ברכה אלא השלום ונתנו לישראל, ועי" האחדות ושלום בין בני ישראל עי"ז יהא טוב לעמו ויזכו לכל טוב וטוב ולכל הישועות, לתיקון השלם ולגאולה שלימה בבנין ביהמ"ק.

כמו שדיברנו כמ"פ בשם הח"ח שבנין ביהמ"ק הגאולה השלימה ותיקון השלם יהא בשעה אחת של אחדות ואהבת חינום. וכמאמר הרה"ק קוה"ק מרן רבינו חיד מלעלוב זיע"א שאמרה אסתר למרדכי **"לך כנוס את כל היהודים"**, כי תחילה יתאספו בני" יחדיו, ועי"

ושמו אחד.

השי"ת ישפיע עלינו בימים ההם בזמן הזה תשובה שלימה מאהבה, ויעשו כולם אגודה אחת לעשות רצונך בלבב שלם, ונקיים ונקבל עלינו התורה ומצוות באהבה וברצון, קיימו וקיבלו עליהם ועל זרעם לכל הדורות, ומובא מצדיקים כי בפורים "כל הפושט יד נותנן לו", הכל אפשר לפעול בגו"ר ביום הפורים.

בגודל שגב יום הפורים אפשר להאריך הרבה, פורים הוא בחינת ימות המשיח בזמן תיקון השלם, ולכן כל המועדין בטילין חוץ מפורים כי הוא שוה לימות המשיח, בפשטות הפירוש למאמר חז"ל הנ"ל דהתורה היא נצחיות, אני מאמין באמונה שלימה שזאת התורה לא תהא מוחלפת וכו', וא"כ לא יתכן שיתבטלו המועדים, ויש בזה הרבה אופנים, וההסבר בפשטות, דכל המועדים ימשיכו, אך כלפי אור הגדול של ימות המשיח לא ירגישו בהם כנר בפני אבוקה, וכמו בפני השמש שהכל בטל אליו, ובזמנים אלו לא יהא היצר מיוחד, ורק בפורים מגודל אורו יכירו וירגישו ג"כ אז.

מובא עובדא מהרה"ק האמרי יוסף מספינקא על אברך עובד ה' אשר אחר ליל הסדר ביו"ט ב' דפסח היה אפוף באור גדול מליל הסדר ולא רצה לשכב ללון, נפל בדעתו דכיון דביום ב' דפסח הוא זמן סעודת אסתר לכן יקרא מגילת אסתר, וכן עשה וקרא באש קודש שהיה שרוי בו את מגילת אסתר, אחר שסיים נתגלתה אליו נשמה להודות לו על שתיקנה, כי היתה נמצאת בעולם אשר יכולין להתקן בו תיקון גדול, אך רק בפורים נפתח השער לתיקון, וביום הפורים מקבלין אלפים ורבבות נשמות את תיקונם, והרבה שנים אשר הנשמה ממתנת לתיקונה ולא הספיקה ביום הפורים, והחליט להמתין ע"י השער עד יום הפורים שיקראו בני" את המגילה ולא לסור משם עד אשר תתקון, והנה נתעורר בפתע רעש גדול, כי קוראין המגילה, ועי"ז קיבלה תיקונה ולא דחה מגן עדן, כי נשמתו נתקנה בקריאת המגילה של אותו אברך ירי"ש, אמנם אין לנו השגה בעולמות העליונים והכל אך לסבר את האוזן. ותלמידיו הסבירו כי אותו אברך היה האמרי יוסף עצמו. ומה למדין כמה גדול אור מגילת אסתר, אשר אפי' אם קורין אותה בכל זמני השנה נתעורר מזה אור הפורים.

השי"ת יעזור וישפיע הכל לטוב, שנשמע ונתבשר בשו"ט, וישמח לבבות הנשברים מבנ"י וכל בני ישראל בכללות ופרטות, וישגיח בשמירה עלינו על בני ישראל בא"י ובחו"ל ובכל מקום שהם, וישפיע אור הפורים עלינו ברו"ג, פרנסה טובה בהרחבה גדולה ובניקל, עשירות גדולה ומופלגת בגו"ר, תורה וגדולה במק"א, חיי בני ארצנו ומוזני רויחי בגו"ר, רפואות, ובריאות, ברכות, ישועות ושמחות שלימות בגו"ר, ובנין ביהמ"ק תיכף מיד אויף אויסן אופן אויף אייביג.

על הניגון הידוע מהקדושת לוי מברדיטשוב זי"ע: רבונו של עולם מיר וילן מאכן א בייט, אין לנו השגה בדבריו הק' וצריך להבין מהו א בייט, מהו עיסקת החליפין, ויתכן לומר דבני" משתדלין ומתעצמין בתשובה, וליבם שבור ונדכא מעוונות ופשעים, ומלאים עגמת נפש מהעבר, ויוצא לבם לשוב בתשובה שלימה אל השי"ת. וזהו כוונת ההייליגע זיסע בארדיטשובער רב זי"ע שבעבודה קשה בשברון לב גדול כל כך, בזה נעשה בייט, להחליפו בסליחה מחילה וכפרה, ועבור שברון לב ותשובה גדולה זה המלא מכאוב העובר על הבעל תשובה זוכין לחשבון גדול, לא רק הסליחה מחילה וכפרה אלא גם יצרפו עמו בני חיי ומוזני.

השי"ת יזכנו לתשובה שלימה מאהבה, וקבלת התורה מאהבה, פורים שמח, פסח שמח ותמידי כשר ושמח, עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה.

הרה"ק מרן רבינו אלעזר מנדל מלעלוב זי"ע"א - יומא
דהילולא ט"ז אדר

מובא עובדא מכ"ק מרן אדמו"ר הרה"ק רבי אלעזר מנדל בן כ"ק אדמו"ר רבי משה מלעלוב זי"ע, פעם הניח עצמו לנום, ובאמצע הגיע הרה"ק ר' נפתלי חיים אדלר מדזיקוב זי"ע אשר דרכו בקודש הי' בזריזות גדולה, ונכנס מיד לחדר משכבו מבלי לשאול רשות מהגבאים ע"ז והסתכל על שנתו של הרה"ק רבי אלעזר מנדל והלך לדרכו, אח"כ בקום כ"ק אדמו"ר זי"ע אמר, ידעתי כי הדזיקובער הי' כאן לראות ולהסתכל אך אני בחנתיו מראשו עד רגליו והנס בידו שכולו נקי לגמרי כי אלמלא כן הי' יכול להזיק לו הקפידה על התנהגותו בזריזות להיכנס ללא רשות לחדר משכבו ומשום נקיטתו לא הקפיד עליו רבי אלעזר מנדל זי"ע.

ובזה רואין אנו את גדול דרגת שינתו של רבינו אלעזר מנדל והלוואי אשר תורתנו ותפילותינו הטובים ביותר יגיעו למעלת שינתו.

עוד מסופר כי משמשו בקודש נקרא שמו ר' בעריש געריש ושימשו במסירות גדולה והי' צנום וחלוש, ודרך הרה"ק הראמ"מ הי' להיסמך עליו בלכתו עד אשר אמו של ר' בערש געריש ביקשה ממנו להימנע מכך מפני חולשתו, לאחר זמן נפל למשכב ואמו הגיעה לבקש עליו רחמים אמר לה הראמ"מ הנה רואה את ומבינה מי נשען ונסמך על מי, ואז הסכימה כבר שייסמך עליו ואמנם חזר לבריאותו כי בזה השפיע לו שמיירה לבריאות וכה.

פעם בערב יו"כ לא הספיק ר' בערש געריש לסעוד ולהכין עצמו ליו"כ ולכן הי' חלוש וקשתה עליו התענית מאד, נתן לו הראמ"מ להריח מהקופסת טאביק שלו ומיד הרגיש שבע כמו אחר שסעד סעודה גדולה.

הנה כי גם בטאביק של הצדיקים אין לנו השגה והעיקר אשר בכל צדיקי אמת הקודמים כמו מרן הבעש"ט ותלמידיו הקדו' אין לנו השגה רק עלינו להאמין בהם באמונה שלימה בפשטות ובשלמות כדכתיב ויאמינו בד' ובמשה עבדו, גם בן יאמינו לעולם, הבוטח בד' חסד יסובבנו.

גם ידוע מזקיני כ"ק מרן אדמו"ר הרמ"מ זי"ע אשר סיפר כי בליל הוואכט נאכט של מרן הראמ"מ הגיעו שלשה צדיקים אל אביו אדמו"ר מרן רבי משה מלעלוב זי"ע לבקשו לקרוא שם הרך הנולד בשםם ולשנים מהם הסכים הלא הם הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע והרה"ק רבי אלעזר מליז'ענסק זי"ע אך לאחד לא רצה ולכן לא הזכיר שמו, והרמ"מ די"ק כי בזה רואין גדולת נשמתו שצדיקים רצו ששםם יקראו עליו.

באחד מימי הפורים שתה מרן הראמ"מ כדת היום עד כדי שנחלש והוכרחו להכניסו לחדרו, גבאו ר' בעריש געריש הנ"ל דאג לשלומו ופתח הדלת לבדוק שלומו והנה הראמ"מ יושב על כסאו ומעשן מקטורנו ומתעסק בעניניו הק' והתפלא מאד האיך בזמן מועט כ"כ לא ניכר כלל השפעת היין עליו, אמר לו הראמ"מ כי יש יחוד אחד אשר בו אפשר להוריד השכרות, והרה"ק מרן רבינו הרמ"מ ביאר בזה דברי הגמרא (בבא בתרא י.) יין קשה פחד מפיגו כלומר פחד ד' והצדיקים אשר עסקו בייחודים גבוהים ביראת השם מיד נתפכו מיינם.

שמעתי ממהר"ר משה אדלר ז"ל בימים ההם אשר

שיחת קודש פרשת כי תשא תשע"א בעיה"ק צפת תובכ"א

העניות היתה גדולה והיו מגיעים לבית מרן הראמ"מ לסעוד ומי אשר לא היו מלוכב כהוגן הלבישו ממלבושיו והרבנית ע"ה באה בטרונאי ע"כ אך הוא לא השגיח ע"ז.

הרה"ק הדברי חיים מצאנז זי"ע הי' דרכו מפעם בפעם, לאחר ליל הסדר לומר מה שהתרחש בעולמות העליונים ופעם אחת אמר כי היום עשה הרה"ק ר' אלעזר מנדל מירושלים את הליל הסדר הגבוה ביותר.

מרן אדמו"ר הראמ"מ וכן מרן אדמו"ר הרדצ"ש נהגו לשהות זמנים הרבה בעיה"ק חברון ליד מערת המכפלה מקום מנוחת האבות הקדושים ובפרט בימים הנוראים ימי אלול תשרי, ופעם לפני נסיעתו לירושלים בחזרתו אמר כי אין יכולין עדיין לחזור כי האבות הק' עוד לא נתנו לו את ברכת שלומם לחזור, אחד מהגבאים אמר בדרך בדיחותא כי צריך לומר זה לחמורים אשר כבר הזמינום להסיעם למחוז חפצם בירושלים עיה"ק תובכ"א.

תפילת המנחה (ואולי גם מעריב) נהג להתפלל בכותל המערבי והתעכב בתפילתו כמה שעות בגודל כוונותיו ויחודיו. והראה על אבן אחת אשר בו יתחיל התגלות ביאת משיח צדקינו, ואין לנו השגה בדבריו הקדושים.

בערש"ק במנחה, בקבלת שבת ובמעריב ליל שבת התפלל בכותל המערבי ואמר כי בזמנים אלו נמצאים שם האבות הק'. פעם רצה אחד לנסוע למערת המכפלה אמר לו מרן הראמ"מ שיבוא אל הכותל המערבי בליל ש"ק כי אז נמצאים האבות הק' שם. זכותו יגן וישפיע עלינו הכל לטוב ברו"ג.

העשיר לא ירבה והדל לא ימעט ממחצית השקל לתת את תרומת ד' לכפר על נפשתיכם (ל, טו)

לכאורה מדוע לא יוכל המרבה להוסיף תרומה בנדיבות ליבו, ואפשר דמרמוז שלא יחשוב העשיר כי בעשירותו הוא גדול וחשוב יותר רק אצל השי"ת שווה הוא העני והדל וכל אחד חשוב ואהוב יותר מאשר בן יחיד ואין הוא גדול ממנו בגלל כספו, וכן העני לא יעלה בדעתו כיון שאין לו כלום אין מתחשבין בו כלל לכן לימדנו התורה"ק כי שניהן שווין, והסיבה אשר זה עשיר והשני עני הם מפני כי כן הוא סדר התיקונים ואפשר כי בגלגולים קודמים הי' שונה כידוע מעשים מצדיקים,

ותרומת המשכן הי' לכפר על מעשי העגל וגם כל הצדקה וחסד הם מכפרין כמש"כ ותפילה ותשובה וצדקה מעבירין את רוע הגזירה, ונתנו איש כופר נפשו, ולזכות למחילה וכפרה שלימה הם רק עם ענווה ושפלות רוח ואחדות לכן התרומות היו שווין העני והעשיר.

לכן הוא התחזקות גדולה לשוב בתשובה שלימה שלא יחשוב בדעתו כי הוא דחוי אצל הקב"ה רק ישמח כי רבוש"ע אהבו ויורד אליו ושומע לדבריו לקרבו לחזקו ולשמחו וכביכול מנשק

לבני ישראל ולתפילותיהם כמרומז בפסוק (שה"ש). ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין. כי אהבת הבורא לבניו הוא עד אין סוף בלא השגה כלל. לכן השב בתשובה צריך לשוב בשמחה והתחזקות באמונה וביטחון כי השי"ת וודאי ישמע לתשובתו ותפילתו וישמחו וירוממו. וזה אשר מרמו בתרומת המשכן ובנין המשכן אשר הוא מכפר על עוון העגל הוא רק עם ענווה ושפלות רוח ואחדות ובה באמת זכו לבנין המשכן ועי"ז נזכה לבנין ביהמ"ק בב"א.

גם הוא לימוד לאלו אשר נתברכו בעשירות לא להתגאות בעשרם על האחרים ולהשפיל עצמם לעניים לקרבם ולחזקם ולהשפיע לאביונים מעשרם בסבר פנים יפות כמו שדרשו חז"ל ולבן שיניים מחלב גדול המלבין שיניים לחבירו יותר ממשקה חלב כי לשמח ולחזק את בני"ה הוא המצווה והזכות הגדולה ביותר אשר שייך,

כדאיא ברמב"ם הק' זי"ע כי אין שמחה גדולה ומפוארה לפני הקב"ה כלשמה לב עניים ויתומים ואביונים ואומללים וכן נפסק להלכה כי עיקר השיבות מצוות פורים הוא מתנות לאביונים, וכל מילה ותיבה ברמב"ם מדוייק במשקל של זהב והוא הלכה מפורשת ברמב"ם ולא רק דברי חסידות, אמנם ספר הרמב"ם הוא גם ספר הלכה וגם מלא וגדוש בחסידות, והרמב"ם מוסיף והעושה כן דומה לשכינה כי השכינה"ק שורה על נפשות השבורים והרצוצים לעודדם ולשמחם.

לכן העשירים יראו לכבד העניים וליתן להם בשמחה ויידעו כי כל עושרם וכספם הוא רק מופקד אצלם והשי"ת יסייע להם להשאיר בידם העושר ועי"ז צדקה וחסד ולשמח לבבות נשברים. השי"ת ישפיע להשאיר העושר להם ולזרעם כי במדה שאדם מודד מודדין לו, כל המרחם על הבריות מרחמין עליו מן השמיים, וכ"א יזכור להרגיל עצמו להסביר פנים לחבירו, העשירים לאביונים, כי שניהם שווין אצל השי"ת כנ"ל, ואפשר אשר בגלגולים הקודמים הי' שונה.

גם יש מאמר מא' מצדיקי אמת אשר ראה וידע כל הגלגולים עבר הווה ועתיד, וסיפר כי ראה עשיר אשר נפטר לבית עולמו והשאיר בניו אחריו עשירים כמותו,

אותו עשיר הוצרך לרדת לעוה"ז בגלגול ונגזר עליו להיוולד במשפחה עניי ודלה פעם הגיעה האם ובנה זה מתוך עני' לסעודת שמחה אשר ערכו אותם בני הגביר הנ"ל והנה ראו כי הבן מתנהג באופן משונה ורצה לשבת בראש המסובין ואמו החזיקתו בחזקה מפני בושטה כדי שלא ישב שם וגם בעה"ב גירשו.

והצדיק הזה אשר הי' שם ראה וידע הכל ובקש משמיא כי יטלו ממנו הכח לראות, כי לא הצליח לראות האך בנים מגרשים את אביהם וא"א לנו לדעת סדר הגלגולים וסדר התיקונים.

השי"ת ישפיע עלינו חודש אדר ימי הפורים וכל הזמנים בתמידות בבריאות בכשרות ובשלמות. השי"ת יעזור שנזכה כולנו יחד לנעשה ונשמע קבלת התורה ברצון באמת באהבה לתשובה שלמה באמת ובאהבה וישפיע עלינו שמחה בקיום התורה והמצוות בשמחה ובטוב לבב מרוב כל וכולנו נתעלה ונתרומם בהתמדת התורה המשך בעמ"ד

ירא"ש ומידות טובות וגמ"ח, אתה חונן לאדם דעת שנשכיל דעת לשמח ולחזק את אחינו בני ולהשפיל עצמינו אליו ובפרט ללבבות הנשברים, הרה"ק רבי חיים מצאנז זי"ע אמר כי אין הוא מתפעל מכלום גם מעשירים וכדו' אף שכבדס כ"א כפי הראוי לו, חוץ מאשר לב נשבר. ובעת שנכנס אליו אדם שבור התמלא בפקד שמא יאמר דבר אשר לא יהי' לרוחו או שמא לא יגמול עמו צדקה וחסד כפי רצונו ולא יחזקן וישמחו כראוי,

שיחת קודש כי תשא תשע"א - צפת תוכב"א המשך מעמ' ג'

כמו שאמרו צדיקים כי אם ח"ו פוגעין בלב נשבר יכול דבר זה לגרום לחורבן עצום בזה ובבא, ומדה טובה מרובה ולבן שינים מחלב ע"י לשמח אחרים וזכין לישועות גדולין ביותר בזה ובבא. השי"ת יעזור לנו לשמח לבבות עמך בני ישראל, השי"ת ישמור בשמירה עליונה על בני שבא"י

ובחו"ל ובכל מקום שהם וישמח לבבות בני" ולבבותיהם השבורים וישפיע עלינו ענווה שפלות רוח ואחדות אהבת ישראל, אהבת השם, יראת השם ואהבת התורה ויתן לבני בני חיי ומזוני ריחיק ואריכי בגו"ר, פרנסה בהרחבה גדולה נקל עשירות מופלגת בגו"ר, תורה וגדולה במקום אחד, רפואות שלמות רפואות הנפש ורפואות הגוף בריאות בשלמות, ברכות ישועות שמחות בגו"ר בשלמות גאולה שלמה בבנין ביהמ"ק שוין יעצט אויף א יזסן אופן אין אויף אייביג.

שיחת קודש ~ פורים קטן תשע"א ~ בארץ ישראל

כבר קל יותר לפעול בפורים גדול. נאמר במגילה (אסתר) "החודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה", ולכאן צ"ב דבכל הימים טובים לא נאמר לשון "החודש", רק הימים טובים עצמם יש בהם שמחה, ורק כאן בפורים, וגם שהרי פורים עצמו רק י"ג וי"ד הימים שנהפכו לשמחה, כי אז רצו אויבי היהודים להשמידם, והם נהפכו ליו"ט ובהם הרגו היהודים את המן הרשע והעמלקים ימ"ש "תמחה את זכר עמלק". אמנם ההשפעה היא על כל החודש, אך עיקר השמחה היתה רק בזמנים אלו.

ובפשטות אפש"ל כי בזמנים אלו קיבלו התורה מאהבה והגיעו לדרגות הגבוהות ביותר, האור הגדול אשר שייך, והוא אור ממשך בחינת אור עוה"ב, כמובא בספרים כל המועדן בטילין חוץ מפורים, כי הוא אור דעוה"ב. אמנם צריך להבין מאמר חז"ל זה, דהרי זאת התורה לא תהא מוחלפת ולא תהא תורה אחרת מאת הבוית"ש, ואיך שייך שיתבטלו, וצדיקים פירשו על זה אשר תורתם תורת אמת ואין הכוונה שיתבטלו, אך רצ"ל כי יהיו נגר בפני אבוקה, כי נגד אור ימות המשיח יאר כ"כ עד אשר לא ירגישו את אור היו"ט מגודל אורות של ימות המשיח.

אך אור יום הפורים הוא גדול כ"כ בבחי' ימות המשיח ובחינת חיי עוה"ב, ממילא הוא לא ייבטל בפני האור דימות המשיח, והוא עצמו האור הגדול דימות המשיח, כי הוא זמן תשובה מאהבה, וע"י תשובה מאהבה זדונות נעשו לו כזכויות.

ולכאן צ"ב כי הצדיק גדול אשר עובד בירא"ש כל ימיו וזכויותיו פחותין מן הרשע הגדול אשר שב מאהבה, אמנם אמרו צדיקים כי הבעלי תשובה אמיתיים הם הצדיקים אשר ליבם נשבר ושרוי בתשובה שלימה מיום ליום, כתשובת רבינו סעדי גאון, על ההשגה הקודמת, כי כיון שנתרוממו ונתעלו והגיעו להשגה גבוהה יותר, נתחרטו ושבו בשלימות על שעבדו את השי"ת בהשגה נמוכה יותר,

אך ההסבר לזדונות נעשו לו כזכויות, כי הצדיק העובד את בוראו כל ימיו, לא ידע ולא הורגל לניסיונות הגדולים והקשים, אך הבע"ת צריך לעבור ניסיונות גדולים וקשים כדי לחזור למוטב, לקדושה וטהרה אמיתיים, ולשבר עצמו לגמרי ביגיעה אמיתית ולהתגבר באש קודש על אש הטומאה, ונמצא כי באש קודשם מהפכין את אש הטומאה לאש קודש ומעלין אותו לקדושה, ממי' נמצא כי זדונות נהפכו לזכויות, כי הזדונות- העוונות עצמם נהפכו לקדושה ולזכויות.

לכן זמן פורים אשר הדר קיבלוה מאהבה הוא הזמן

מובא מהחידושי הרי"ם זי"ע כי יש זמנים גבוהים מאוד עד שאין לנו השגה בהם כלל אשר נתנוהו לכלל ישראל אך אין יודעים לנצלו, כגון יום החופה, וצדיקים אמרו כי הגם שניצלו את יום חופתם והעבירוה בעבודת ה', אבל אם ידעו אז את עוצם קדושת היום, היו מתאמצים הרבה יותר בעבודתם, אך יום החופה ניתן לנערים אשר עדיין אין להם הדעת האמיתית להבין גודל היום.

גם יום הפורים הוא גבוה מאוד בקדושתו, ובאור המושפע בו, גם ביום זה שותים בו לשוכרה, ואז אין דעת ושכל להבין את קדושתו.

אמנם הכוונה בוודאי הוא לא על אלו ששותים בכוונה ובשמחה כדי להתרומם ולהתעלות בקבלת התורה והמצוות ולשוב בתשובה ומעש"ט כי בפורים הדר קיבלוה מאהבה, וזוכין לבקש כל מאי דבעי. רק הכוונה מאלו אשר כוונת שתייתם להעביר הזמן בשכרות ואח"כ בשניה ומתוך כך באים לידי הקאה, ושוב יושנים, על אלו התכוון החי' הרי"ם בד"ק שהם מבזבזים יום גדול וקדוש זה ואינם מבינים גודל מצוות הפורים ועוצם היום המסוגל לפעול כל טוב, והם בבחי' איזהו שוטה המאבד מה שנותנין לו.

כל חודש יש לו מעלתו המיוחדת, אך בחודש אדר יש מעלה יחודית אשר אין בכל החודשים, אשר השמחה אינה רק ביו"ט פורים אשר בו, אלא משפיע לכה"פ על החודש כולו, "משנכנס אדר מרבין בשמחה", וכל מי שישכח בקדקדו יכול ליטול את השפעת פורים כל השנה כולה. פורים הוא זמן קבלת התורה באהבה, ולפני קבלה"ת איתא כי כל החולים אשר בישראל נתפאו, והיו אז בעשירות גדולה משלל מצריים, וגם ברוחניות דכתיב "ויהן שם ישראל כאיש אחד בלב אחד", באחדות, הרי שהיו בשלימות בנחת והרחבה ברו"ג.

א"כ זמן קבלה"ת הוא עת רצון גדול להשפעה גדולה בשפע רב בגו"ר.

בשנת עיבור אין מעברין אלא חו' אדר, והוא מרמז ג"כ כי אדר הוא חודש השמחה, ושמחה צריכה להיות בכפליים. בתוה"ק כי "תחת אשר לא עבדת את ה"א בשמחה ובטוב לבב מרוב כל", דייקן ע"ז בספרי מוסר אפי' אשר עבדת אך זה לא הי' בשמחה ובטו"ל, כ"כ הוא גודל חיוב השמחה, לכן בשנת העיבור מעברין אדר אשר הוא חודש השמחה, לרמז כי שמחה הוא חיוב בכפליים לעבודת השי"ת.

הרה"ק החוזה מלובלין פירש: משנכנס אדר מרבין בשמחה, היינו מרבין הקדושה ע"י שמחה, משנכנס אב ממעטין הטומאה ע"י שמחה, א"כ יש כפליים לשמחה, גם באדר גם באב, על אף שאירעו בו מאורעות קשות לישראל, עכ"ז צריך לשמח גם אז, ממילא רואים אנו גודל החיוב בכפליים לשמחה אמיתית, אך ח"ו לא הוללות וכדו', אלא רק אידישע חסידישע שמחה. פורים קטן הוא הכנה לפורים גדול, ע"י העבודה בפורים קטן

הגדול ביותר, כי בו שבו בתשובה שלימה והפכו הזדונות לזכויות, ובמקום אשר בע"ת עומדין אין צדיקים גמורין יכולין לעמוד, והבעלי תשובה האמיתיים הם הצדיקים אשר שבין בתשובת רבינו סעדי גאון. בתשובת הצדיקים אין לנו השגה כלל והלוואי שהמצוות והזכויות שלנו ידמה וישוה לאשר נחשב עבירות אצל הצדיקים האמיתיים. וידוע על הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק זי"ע בעל הנועם אלימלך, כששב מתשליך בנהר ראה את תלמידו הרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ זי"ע הולך למקום שישבו רבו משם, שאלו הרבי ר"א להיכן הולך, אמר לו רנ"צ מרופשיץ כי הוא הולך לאסוף את העבירות של רבו אשר למצוות יחשב לו.

נחזור לעניינינו כי אור גדול וגבוה כזה משפיע על כל החודש להרבות בו בשמחה כי הוא אור תשובה לאהבה.

עוד אפשר להסביר, כי אמנם חודש אדר מתחילה היה חודש קשה לישראל, לכן בחר בו המן להשמיד להרוג ולאבד, והמן ידע כי בו' באדר מת משה, ובוה ראה כי הוא חודש קשה, ובני' הפכו החודש לרחמים ע"י תשובה מאהבה.

וזה מדוייק בפסוק "החודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה", כי כל החודש כולו נהפך לחסד רחמים ולשמחה.

וגם מרומז הוא בדברי חז"ל שהמן לא ידע כי בו' באדר ג"כ נולד משה, רצ"ל שאותו רשע לא ידע בכוח עמ"י להפוך את כל החודש ולתלות ביום שנולד בו משה אשר הוא שמחה גדולה שנולד בו משה רבינו רעי' מהימנא, כן הפכו את חודש אדר לימי שמחה.

השי"ת יסייע בידינו לא להיות שוטה המאבד מה שנותנין לו, להבין ולדעת לנצל ימים גבוהים אלו, ויתגלה בהתגלות גדולה החודש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב, ויהיו ימי משתה ושמחה תמיד, וכן מסיים רבינו הרמ"א "ושוב לב משתה תמיד", והוא ג"כ בחינה להשכיל ליקח אור ושמחת ימי הפורים לכל השנה ואור קבלה"ת מאהבה המשפיע על כל השנה בגו"ר.

כל הפושט יד נותנים לו, פירשו צדיקים כי בפורים אפשר לפעול כל טוב, וכל הפושט יד נותנין לו ברו"ג. השי"ת ישפיע עלינו הכל לטוב, וטבה כולנו יחד לתשובה אמיתית מאהבה בתמידות, לקבלה"ת בשלימות ברצון מאהבה, ונתעלה ונתרומם בקיום התורה והמצוות באהבה, וימים אלו יהפכו מיגון לשמחה ומאבל ליו"ט, ויהיו ימי שמחה תמיד, וזכות הפורים קטן והגדול ישפיעו עלינו שניוושע ישועות שלימות בגו"ר כ"א במאי דבעי, ירחם המרחם ישמור עלי ועכ"י, להשפיע עלינו אור הפורים אשר נשפע בכל שנה ושנה, כמו שפי' צדיקים "בימים ההם בזמן הזה", שאור הימים ההם נשפע בזמן הזה.

השי"ת ישמח לבבות הנשברים, וישמור כ"י שמירה עליונה בכל מקום שהם, ויתן חיי בני ומזוני ופרנסה גדולה בנקל, תו"ג במק"א, רפואות הנפש והגוף, ישועות, שמחות, וישועה שלימה וגאולה שלימה בבנין ביהמ"ק שוין יעצט אויף א יזסן אופן אויף אייביג.

לבו שחם ושלושם לא יעבור וילך יום הפורים לבטלה להבל ולריק, וכן הוא בפיט (לשבת זכור) "וימי הפורים לא יהיו נבטלים". עכד"ק.

וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וגו' (מגילת אסתר ט, כח) פירש רבינו הק' זיע"א: יש לרמז בזה דצריך להתעורר ולשים על

מתולדותיו בקצרה

רבינו הק' נולד בפולין לאביו הק' מרן רבינו משה מלעלוב זיע"א, ולאמו הצדקת מרת רבקה רחל בת הרה"ק היהודי הק' מפשיסחא זיע"ע, היה זה בשנת תקפ"ז כאשר כרעה ללדת אותו, בנה השלישי, נתארכו עליה ציריה ביותר והיתה מקשה בלדתה, בעלה רבינו משה התפלל מאוד והרבה בתחנונים בעבורה שיגיה הולד במהרה לזה העולם, באמצע הלילה נדרם לזמן קצר ומיד נתעורר ואמר למקורביו: "זה עתה נתגלה לי שזה הולד הוא בן, ובשעה שהייתי יושן באו אלי ג' צדיקי עולם וביקשו ממני שאת שמו של הרוך הנולד לי אקרא על שמו, לשניים מהם הבטחתי ולכן גם אגלה את שמותם, אחד היה הרה"ק רבי אלעזר בן הרה"ק הרבי ר' אלימלך מליז'ענסק והשני הוא הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זיע"ע, לבקשתם נערתתי אבל לבקשת הצדיק הג' מיאנתי ולכן לא אומר את שמו הק'.

לאחר כמה שעות ולחדר מרן רבינו משה פרצו בני משפחתו השמחים ובישרוהו בברכת מזל טוב כי בן נולד לו, ויקרא את שמו בישראל אלעזר מנחם מענדיל.

עבודתו הקדושה

דומה היה רבינו לאבותיו הקדושים כשתי טיפות מים, בכל הליכותיו וגינותיו הקדושה שלו, כמוהו כמלאך עליון, היה אוהב ישראל גדול, ותרן מופלג בכבוד גופו וממונו ונכנע אפילו בפני כל ילד, היה ענוותן ושפל בוך כשלבו תמיד שבור בתוכו קרוע ומורתת, וראה את עצמו כפחות שבבני ירושלים, אך כל זה לא בא לו בירושה אלא יגע יגיעות עד אין סוף משחר נעוריו עד יומו האחרון, זה היה מנת חלקו כל ימי חייו.

בהפלגה שבעבודת השי"ת הגיע רבינו הק' אל מחוזות בלתי ידועים ומושגים, הברכה על נטילת ידיים הנאמרת לדוב בחטף ובחפזון היתה אורכת לו שעה תמימה! יושב היה על כסאו ומייחד יחודים בסילודין בשעת הברכה כשהוא מופשט כליל מן הסביבה הקרובה, ומרחף בעולמות עליונים ואינו בעלמא דהרין כלל.

תפילתו הקדושה

פוחו שבפיו של מרן רבינו הוא פרשה בפני עצמה והיא צריכה לימוד, תפילותיו היו נשמעות בקול ארזי וחזק ויותר משתן נשמעות הריהם נראות, רבינו היה שרוי בכל תפילה בהתלהבות שהכל יש בה מלבד שיעור, כל עצמותיו תאמרנה ה' מי כמוך וגם קצבה אין להם שהרי רבינו ערך תפילתו ע"פ כוונת הארז"ל וכל תפילה ארכה אצלו שעות רבות וכמעט שהיתה נושקת בסמוכה לה ולא עוד

אלא שלרבינו נוספה תאוה על תאוותו. על הפסוק "כאייל תערוג נפשי על אפיקי מים" אומר רש"י הק' כי תערוג לשון תאוה ואין לו שום דמיון, אמר על כך הרה"ק הבית אהרן מקארלין כי האין לו דמיון קאי על התאוה שלתאוה זו אין דמיון, כך מרן רבינו רבי אלעזר מנדל נתייחדה לו תאוה משל עצמו שאין הכל מכירין בטבעה, חובב תפילות הוא עד מעבר לתפיסת אנוש,

ומעשה שהיה באחת מנסיעותיו חברונה אל קברי האבות ועמד באחד מבתי כנסיות לתפילת מעריב ומשמשו שומר לו כד נאים פורתא על המפתח, התפילה כדרכו של רבינו ארכה לו שלוש וארבע שעות בהתלהבות שאין לה גבולין ובדיקות שאין לה קיצין, עמוק לתוך הלילה, חצות כבר מאחוריו, אשמורת שלישית בפתח ועודו עומד ומתפלל בחינת אברהם שהוא מרא דהאי אתרא בצלותיה, והנה אי שם בשעות הקטנות של ליל זה שדומה ולא יסתים לעולם, סיים רבינו לרווחת משמשו ר' הירש גירש את תפילתו ופנה אליו כי עוד הלילה גדול, מעריב כבר גמרנו, אפשר להתפלל תפילה של נרבה ועד שהמשמש המנומנם והנבון הספיק להתאושש מתדהמתו, כבר היה רבינו שקוע בעיצומה של תפילה רביעית אם לכבוד המקום אם לכבוד הזמן ובוודאי לכבוד קונו עד שהאיר המזרח שבחברון.

במסירות נפש

פעם אחת בעמדו יחיד אל פני שריד מקדשנו ורק הוא שם והשכינה ההומיה כיונה והנה הגיה ערבי מן הסלאמס של שכונת המוגרבים ונבוט עב קדוק בידו שמירי עשו היא כשנפשו בשאלתו למצוא יאהדי כדי להכותו למען תשבע נפשו המרצחת שבו, משראה את רבינו אלעזר מנדל עומד בפינתו ומפלח רקיעים בתפילתו אורו עיניו, שהנה טרף קל נקרה לפניו, בדילוגן שיש בהם מחודות הרציחה האופפת כל ישותו קיפץ אל מקום כבודו של מרן רבינו והכהו אפיים על גוו שנתן להורגים, מרחוק ניצב יהודי נחבא אל כליו מפחד הרוצח הערבי ולתדהמתו רבינו לא חל ולא זע, ורק לאחר שסיים תפילתו שמע את אותו יהודי נרעש ומתמה כל כולו על שתיקתו של רבינו, ואנכי לא ידעתי כלל על המעשה והיאך אני על מה שלא אדע, משבדק רבינו את איבריו התברר כי גוו הוכה מכה רבה והוא זב דם וחבורתו תופחת. **אלא** שסלחן גדול לא היה רבינו לפורעים ישמעאלים, או לו ליהודי שפגעו בו בני עולה אלו ואו לו לאותו פורע ערבי שפגע בו רבן של ישראל רבי אלעזר מנדל.

ביום הקדוש נוהג היה רבינו ללכת אל הכותל יחף, אחד מאותם זדים ערביים שהם סמוכים ורואים לדוך היורדת אלי הרחבה הצרה של הכותל שביני שופכין משכונת המוגרבים משתפכים אליה, מתוך שנסתכל אל מנהג זה של רבינו ידע, הוא פיזר מבעוד יום שברי זכוכית אבני קלע וברקנין אל המשעול, מזימתו של אותו רשע עלתה בידו ורבינו הק' הגיע אל הכותל המערבי כשרגליו פצועות ומקורעות והן זבות דם. **בשובו** לביתו שברובע זימן רבינו לביתו מנין יהודים וביקש את הסכמתם שניתנה כמובן על אתר כי ישמעאלי אכזר זה יפח את רוחו ועד שלא יצא היום הקדוש כבר הוציאו את הפגר מבין חומות ירושלים.

שנאה זו שהם שונאים לנו באלו הימים ובוזה הזמן, מעיקר יסודה היא השנאה שירדה לעולם בהר סיני ושישמעאל אביהם חידש בה כשבא לצחק ביצחק באותו משחק של רציחה כבחז"ל, ועם שהמשטמה טבועה ושזורה בנפשם המזוהמה וכל ישמעאל שנולד הריהו בא לכאן ושנאתו בידו הרי הם מוסיפים עליה ציצים ופרחים ומשרשים בכל שרץ ושקץ את האיבה והשנאה לבני ברית,

ומעשה שאירע כבר ישמעאל שקץ קטן אחד ששנאתו בערה בו להשחית, מה עשה, יצא לגזוזטרא שבבית אבותיו שבעליה היה והטיל מימיו הרחובה בשעה שרבינו הק' הלך אל הכותל המערבי. רבינו הפטיר לעברו 'שון שון' בלשון ערבית השגור רק על פיו, לאמר המשך המשך, אמר והלך לדרכו והסקץ נותר ועודו עומד ומקלח... עד שנפח נפשו הטמאה עם קלוחו.

באחת מנסיעותיו לעיר האבות, שכידוע נוהג היה רבינו להדרים ארבע פעמים בתקופת השנה לחברון, אירע והרכב הערבי החל מלגלג על הנהגות הקדוש של רבינו, רבינו לא השיבו דבר, אך לפתע החלה בטנו להכאיבו מרות, אותו רשע ערבי בראותו עד היכן הדברים מגיעים לא היה בוש להרבות בבכי ותחינה לרבינו שיסיר ממנו את המות הזה, סוף דבר נענה רבינו ליללותיו הגועות וגואות של אותו ערבי, כמובן בכפוף להתחייבות השגורה שלא ירע כל ימיו ליהודים.

ומן הכותל המערבי לא היה זו עד שנטל רשות להפרד עיתים יעמוד אצל מקום השכינה שעות רבות ולמשמשו שאור עוז לאחר פקיעת הסבלנות הסביד כי הכותל אינו נותן ברכת הפרידה, בנסיעתו חברונה והימים ימי מריבה וחרב ומלחמה והדרכים בחזקת סכנה נתלזו עמו ולזויתו שלושה חיילים טורקים על מדיהם ונשקם למשמר מליסטים ומחיות רעות בדרך אפרתה, כשהגיעה השיירה למחוז חפצה נפרדו לשלום, אמר מרן רבינו אילו יודעים הייתם מי המלואים שלכם לא הייתם נוהגים בשיויון נפש.

ופעם בלכתו ברחובה של עיר הצביע על אבן אחת שהיתה בירושלים ואמר כי עליה יתגלה המשיח. **רבים** תיקונים תיקן בירושלים והם נהוגים בבתי אנשי ירושלים עד ליום הזה, אחד מן המפורסמים המשך בעמ'ו

בתיקוני רבינו הק' הוא ההינגליסטער הנודע בשערים התלוי בבתי כנסיות בירושלים, ובביה"ח"ס דלעלוב בעולם, ולבוש הקאפטן הזהוב הירושלמי לאחר שתיקן בו כמה תיקונים ע"פ הסוד שלא יראה כהעבריים. [כיצד נתגלגלו הדברים, מה ראה רבינו על ככה פרשה היא בפני עצמה ועוד חזון למועד ואכמ"ל].

מסופר כי פעם בשנת בעזרת אחת היה נצרך רבינו הק' למים לנטילת ידיו וכיוצא באלה צרכים שאינם נדחים, ואז הכריז כי כל מי שיביא לו מים יזכה לאריכות ימים, שמע על כך ערבי אחד שהיה דר בשכנות מקום והביא מהיכן שהביא וידוע שהוא זכה בזכות ברכת רבינו לחיות מאה ועשר שנים.

רגלי חסידי ישמור

הוא היה אומר: "צדיק אינו רק זה שפועל ישועות ותפילותיו נשמעות, אלא זה שאחד מחסידיו מצוי במרחק כמה פרסאות והרבי חש שהלז עומד לפגום בדבר מה והוא משמר רגלי חסידי לבל יפגום, ואותו חסיד קם בבוקר ולא ידע בשכבו ובקומו, זהו רבי".

מרון כ"ק אדמו"ר רביה"ק זיע"א אמר בשם זקינו רבינו הק' שפירש הפסוק "ואל הזקנים אמר שבו לנו בזה", כי משה רבינו ביקש מהזקנים שברור שיתעכבו בעולם הזה למען יראו אותכם צעירי הדור וילמדו על העושר הרחוני שספגתם אתם. [ד"ת זה אמר מרון אדמו"ר להרה"ח ר' יוסף שפירא שיבדלטי"א בעריכת השולחן הטהור לכבוד יו"ד מרון רבינו משה מלעלוב ולאחר כמה שעות נסתלק והיה זה לפלא].

ידוע מה שאומרים צדיקים הראשונים כי האר"י הקדוש העלה את תלמידיו לשמים ואילו מרון הבעש"ט הק' הוריד את השמים ארצה, אמר על כך **מרון רבינו הק' הרמ"מ זיע"א** כי בוז יש להמליץ על הרה"ק מרון רבי אלעזר מנדל בעל ההילולא ובנו מרון הרדצ"ש, בעוד מרון בעל ההילולא המריא בעזרתו וקדושתו לשמי ערבות הרי הרה"ק מרון הרדצ"ש הוריד את השמים לבני אדם בהתנהגותו הפשוטה המופלאת מעין כל.

בשנת תרמ"ג במוצאי יום מנוחה בסעודת מלוח מלכה דפורים המשולש, לאחר שנטל ידיו הק' לסעודה ובירך ברכת ענט"י בדביקות עילאה, תוך כדי כך שהוא יושב על כסא קדשו, בפתע פתאום ובאורה פלאי עלה ונתעלה בחטף לשמי רום, ופרח לו איש האמת ואיננו כי לקח אותו האלוקים.

מרון הרדצ"ש אמר על האופן הפלאי בפטירת אביו במיתת נשיקה, כי כנראה שידע את הסודות והכוונות בענין נט"י אשר נמסרים המה רק לחד בדרא, כידוע מפטירת האור החיים הק', אשר אמר מרון הבעש"ט הק' עליו ככה נר מערבי. ועל זה הפטיר נכדו מרון הרמ"מ שהיתה לו לרבינו תמיד תנועה ונוסח מיוחד על זו הברכה דענט"י, שונה מהנוסח שלו בשאר כל הברכות, ולבסוף דבר הכל נשמע.

הסוד בנט"י

מרון הרה"ק רבי אלעזר מנדל נתבסס פעם בשולחנו הק' בפורים, משתיית משקאות למכביר, הכניסוהו

בגו צדיקיא

המשך מעמ' ה'

בחדרו, והשכיבוהו על מיטתו שינוח מביסומו וסגרו את הפתח, אולם מה מאוד נדהם המשב"ק הרה"ח רבי צבי הירש געריש זצ"ל כשהציץ מן החרכים תיכף לאחר רגעים מספר, ומצאחו יושב על יד השולחן שבהדר בשובה ונחת, כשהוא עוסק בתורה וכולו שקוע בה, מבלי שיוכר עליו שום סימן של התבסמות, וכאילו לא טעם עכשיו טעמו של יין, נשגבה הפליאה בעיני ר' צבי הירש, עד שהעזיז לשאול ממנו על כך, השיבו רבינו: "מה הפלא איפוא, ישנו יהוד שבכוחו להוציא את האדם משכרותו, ובכן מי שיודע היחוד הזה מותר לו להשתכר", עכ"ל"ק.

קדוש וטהור

דומה היה הרבי הקדוש ר' אלעזר מענדל לאבותיו הקדושים כשתי טיפות מים, בכל הליכותיו ובגינותיו הקדושה שלו, כמוהו כמלאך עליון. אוהב ישראל לאין קץ, ותרוץ מופלג בכבודו גופו וממונו ונכנע אפילו בפני כל ילד, ענוותן ושפל ברוך, לבו תמיד שבור בקרבו, קרוע ומורתח, וראה את עצמו בפחות שבבני ירושלים.

כל מעלותיהם המסולאות של ראשוני שלשלת הזהב שקטטו את דמויותיהם בגונון נהדין, כמו עברו אליו בירושה וממנו הלאה אל ממשיכי דרכו הנושאים ברמה את דגלה של הנהגת החסידות המפוארת, ברם, טעות היא בידו של זה הסבור שאכן בירושה באו לו לרבינו הקדוש כל סגולותיו וחמודותיו וזכה בהם מן ההפקר, שכן יגיעות עד אין קץ ועבודה ממושכת משחר נעורים עד עצימת עין אחרונה היו מנת חלקו כל הימים, ואם כל ארמור"י השושלת הסתירו את מדרגותיהם הרבות באהבת ישראל המסמלת אותם ובה טמנו כל גדולתם מעין צופיה, הרי שמרו רביה"ק השכיל בטוב טעם ודעת להחביא מידיעתם של חסידיו כמו משאר בני ירושלים את קומתו המעניקה זיו חמה ולצמצם את הגלוי בעבודתו הסוערת ויקירתו כלבת אש, בהתייחד לעצמו ובזאת שונה היה משאר אדמור"י לעלוב. התפילות בקולי קולות משך שעות ארוכות, היחודים והכוונות בכל מעשה על פי קבלה ותורת האר"י הקדוש, ייחדו את מסכת הרבי ר' אלעזר מענדל בקוים בהירים התוחמים את רשות היחיד שלו הרחק ממאפייני גזע הקודש שעל ברכיו גדל ותונך. בערוב ימיו קרא רבינו הרא"מ אל החסיד הותיק רבי דוד נחמן מלובלין ז"ל והראה לו על תכריך כתבי יד המונח בגזונו, היו אלה חידושי תורה, פרי הגיגיו של שנים רבות, כולם על פי תורת הסוד ומובנים רק ליודעי חין. בנוכחותו של ר' דוד נחמן השליך הרא"מ את כל הכתבים למדורת אש שכילתה אותם ברעבתנות והפכה אותם לערמת אפר כהרף עין!

בשבילי מסתורין צעד רבה"ק מצעירותו. נתיבו — לא ידעו עיט. בזמן קצר העפיל לגבהי מדריגות המצויות רק אצל צדיקים רמי מעלה. כאשר בנו הרבי ר' דוד צבי שלמה זיע"א היה ילד כבר שית שנין בקשו פעם אביו להביא לו כוס תה. הילד

התמהמה לשוב שעה ארוכה וכאשר נשאל ע"י האבא מה זאת ארע לו, ענהו לתומו שהאמא קנתה מספר כוסות חרשים שלא נטבלו עדיין במקוה והם נתערבו בין יתר הכוסות שבבית, לפיכך עומד הוא ותר אחר כוס טבולה ואינו מוצא, מבקש לשאול לאמא שתבחין בהבדל שבין הכוסות. לשמע דבריו סטר לו אביו על לחיו ונזף בו קשות: עורך צריך לשאול על כלי אם נטבל או לאו, אני כשהייתי בגילך כבר הייתי מכיר בעצמי על כלי אם נטבל אם לא.

שמו הולך לפניו

בעעדי ענק דילג רבינו בילדותו בדרך המובילה אל בית ה', מנסה להצטנע בקך זוית ואינו מבליט את מעלותיו המרובות. סמל העדינות והאדיבות היה, מידותיו התרומיות, כשרונותיו הכבירים, חילו הרב בתורה ובעבודה, והתן המיוחד שהיה נסוך על פניו הטהורות הם שדיברו בעדו ללא מילים והסגירו את פנימיותו. הוא הצטיין בין בני גילו ואף עלה עליהם בכל, ועם כל זה היה שפל רוח בעיני עצמו ונוח לכל, מוכן לעזור לכל דורש ולהיות אסקופה הנדרסת ברבים. רבינו היה מלא ענוה כרימון ועם כל זאת אינו מצליח להסתיר מעיני הבריות את חין ערכו, גם זרים שלא הכירו אותו ולא ידעו את טיבו נעצרו עומדים בעברו על פניהם ושאלו על זהותו בפליאה. כל כמה שלא טרח ויגע שלא יתפסוהו בקלקלותו-עבודתו הקדושה, לימודו, מידותיו או מעשיו, לא הועיל ויצאו מוניטין שלו ברבים כצדיק ועובד ה' מופלג.

שעה שניגש לחלות פני קונו וצורו לא היה בכוח להצפין את האש הבערת בחובו כהר געש מתפרץ, והי' מתפלל בהתלהבות עצומה ובקולות וברקים ואגלי זיעה ניגרים מרוב התאמצות ומראהו כעובד ה' בא בימים שזה שנים אין לו שיג ושיח עם הבלי העולם.

בשנת תר"י החל הרבי מרון ר' משה מלעלוב בהכנות קדחתניות לקראת העליה לארץ חמדת אבות, במסע ארוך על פני פולין וגליציה פקד את גדולי הצדיקים שבאותו דור ונפרד מהם לשלום, אחת התחנות החשובות ביותר היתה העיירה סדיגורה בה שכן הרה"ק רבי ישראל מרוזין ז"ע שנאנח בשעת פרידתו אנחה כבדה ואמר: "גרויס פוילישע נאראנים, זיי האבן ביי זיך אזא לעכט און לאזען איהם אוועק פאהרן, אין פולין לאור הנר" (בתרגום ללש"ה"ק: אנשי פולין הגדולה הטפשים, מאור כזה נמצא בתוכם והם מניחים לו ליטוע, אין פולין ראוי לאור הנר).

בניו הגדולים של הס"ק מרוזין האדמור"ים הקדושים רבי שלום יוסף ואחיו רבי אברהם יעקב מסדיגורה לא היו בבית בשעת הפרידה והגיעו זמן קצר אחרי כן, חבל, חבל, אמר להם אביהם בצער כשדרכו על מפתן הבית, חבל שלא הייתם בבית, לפני זמן קצר היה פה הרבי ר' משה'לע מלעלוב, אלמלי הייתם כאן וראיתם את אור פניו, אמרו לו בניו שלא יצטער כליכך כי גנשו על אם הדרך את מרכבתו של הצדיק ונטלו הימנו ברכה. — זאת בניו של ר' משה'לע גם ראיתם? הוסיף והקשה. — אכן, גם את הבנים ראינו, אני מתכוון אל הבן הצעיר, הטעים הס"ק מרוזין, "איך מיין דעם יונגערוין?" הלא הוא מרון רבינו אלעזר מנדל בעל ההילולא.

אמרות, פנינים, וסיפורים משמחים לפורים

המשך מעמ' ז'

לפניו וכן נחלץ מהסכנה ויצא מהנהר. אמר על כך הר"ק הג"ל שחטובע לא היה מסוגל ליציל מחמת היגון שאפפתו כי העצבות גזלה ממנו את כוחותיו הנפשיים, ורק מנח הבדיחותא הלזו, נתעוררו בקרבן כוחות הנפש, בחיות, וע"ז נתעורר להיאתו בדף ולהנצל.

בשם המלך!

חסיד אחד הסביר פעם על מצות שכרות של פורים בסיפור זה; בימי פראנץ יוסף מלך אוסטריה, התנדד לו שיכור כלילה בוינה הבירה, מדי פעם נפל על פתח חנות אחרת שבצידי הרחוב. חשד בו שוטר אחד שהוא זומם לפרוץ הדלתות. קרא מיד לעברו שיעצור! השיכור שלא שמע הוסיף להתנדד. חזר השוטר והזהיר: בשם המלך אני מזהיר אותך, אם אינך עוצר אני יורה בך!

על קריאה זו חזר שלוש פעמים כחוק. כשהשיכור לא שם לב, שלף השוטר אקדחו וירה בו ברגליו. כשהתפכח השיכור שנפצע, תבע את השוטר לדין. שאלו השופט: למה ירית בו? - התריתי בו שיעצור, הסביר השוטר, ומשלא ענה לי מוטל עלי לפי החוק לירות בו! - ואלו השופט והרי שיכור היה ולא הבין מה שאומרים אליו. כעס השוטר וקרא; איני מבין - אם מזכירים את שם המלך ופקודתו - מוכרח גם השיכור המבוסס ביותר להתפכח מיינו!

אף הוא כפורים - הפטיר החסיד - ובחן כל יהודי אם גם בהיותו שתוי יין אינו מסית דעתו מ"רבונו של עולם".

ועשה אותו יום משתה ושמחה

"אמר רבא, מייחייב אינש לכסומי כפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" אמר הגה"ק רבי יהונתן אייבשיץ ז"ע חייב אדם להתבסס בפורים עד שלא ידע מה כתוב ביד המלך את המן? מה כתוב בין הדברים האלה גידל המלך את המן? מה כתוב בין הפרשיות הללו? - פרשת שתיקתה של אסתר, שאינה מגדת עמה ומולדתה. זהו, שחייב אדם להתבסס היטב בפורים, עד דלא ידע עיני השתיקה שכתובה "בין ארור המן לברוך מרדכי", כי המתבסס אין לו לשתוק, שהרי; נכנס יין יצא סוד.

*

מסופר על הגאון רבי ישראל סלנטר זצ"ל, שהתאמץ לקיים מצות חז"ל בפורים כפשוטה, ושטה הרבה יותר מהרגיל. אך למרות השתיה לא נשתכר ודעתו נותרה צלולה. עד שידע להבחין ולהבדיל בין נס גדולת מרדכי לבין נס מופלת המן. חיין ואמרו; אני מצידי התאמצתי לקיים דברי חז"ל, ואם למרות זאת יוכלני להבדיל בין "ארור המן" ל"ברוך מרדכי" הריני אנוס ואונס רחמנא פטריה.

רמז שגילה אליהו הנביא!

"אמר משה לאליהו, כלום יש אדם כשר בדור אמר לו, יש אדם אחד בהם ומרדכי שמו. אמר לו, הודיעו שיעמוד הוא משום ואנחנו מנאין בתפילה ובתחנונים, אמרו לו; רועה נאמך, כבר כתבו אגרות של כליה על צאנך וכבר היא חתומה. מיד אמר להם משה לאבות העולם, אם בטיט היא חתומה - מורחמים בשמעים, ואם בדם היא חתומה - מה שהיה יהיה" (מדרש ילקוט רמז תתרנ"ז).

*

בפורים אחד הסב הגאון רבי חיים מוואלוז'ין זצ"ל, בסעודת היום. התייצב לפניו זקן אחד, וקיבל מטבע אחת. מכיון ש"כל הפושט יד ונתנן לו", ביקש מטבע נוספת. באומרו; "אם תענה לי - אשמיע באזניך חידוש מעניינא דינמא".

לאחר שבענה לו רבי חיים, הקשה הזקן; היכן נרמזו בפרסוק דברי המדרש, שגזית הכליה בימי המן נחתמה ב"טיט" ולא ב"דם"? ולכן עלה ביד מרדכי לבטלה בתפילה ובצום? - כך נאמר "כי המן... חשב על היהודים... להמם ולאבדם", קרי "ולא - בדם"! התפעל רבי חיים מרמז זה, ובביקורו הקרוב בוויילנא סיפר זאת לרבו רבינו הגר"א ז"ע. התרגש הגר"א והפטיר; דברים אלו, אמר לך אותו זקן שגילה זאת למרדכי, והוא אליהו זכור לטוב.

המן "צורר" ומאגד את כל היהודים

טעם נכון שנקרא המן הרשע בכינוי "צורר" כל היהודים, אמר הגאון בעל "חתן סופר" זצ"ל, שהוא מלשון הגמרא (חולין ק"ז): "צורר אדם בשר וגבינה",

בה", וכן דורשים במדרש על הפרסוק ונטעתם כל עץ מאכל - זו תורה. כמובן שלא כל עץ שוה לחבירו בלימוד התורה, אבל ברור הדבר, שאותו העץ שעליו תלו את המן היה גדול בתורה...

יש לי ראייה מוכחת לזה, שהרי הכתוב אומר: "אין אסתר מגדת". כלומר, שהיא לא הייתה "מגידה" אלא "רבנית", שהרי כן נוהגים אצלנו בוויילנא שיש רבנים לחוד ויש מגידים לחוד.

על הפרסוק: "לקחה מרדכי לו לבת" אמרו חז"ל, אל תקרי לבת אלא לבית, כלומר, שהיתה אשתו של מרדכי, וכיון שהיא הייתה רבנית הוא היה רב, וכלל גדול הוא כי הרב אינו יודע ללמוד, שכן הלא ההמונים קוראים לרב "רבי", וכבר איתא בגמרא (עירובין צ"ב): "רבי לא שנה"... והנה אם מרדכי בתור "רבי" לא ידע ללמוד, אז בודאי המן כן ידע ללמוד. שהרי כל מה שאשה מרדכי היא עושה הייפך, ומכיון שהמן היה יכול ללמוד מרדכי להגיד כי גם העץ שנתלה עליו אף הוא ידע ללמוד. כי כבר אמרו חז"ל (שבת כ"ב) שאין תולנים "תניא בדלא תניא"... ולעומתו עלה "הרב" הנבחר, חריף מפולפל ופתח בדבריו: לא אתווכח עם המגיד, כי כבר ידוע מפורסם מן התורה שאין המגיד מסוגל לדבר דבר טוב, שכן בבראשית כתוב: "ויאמר ליוסף הנה אביך חולה" וכתב רש"י: "אחד מן המגידים". דבר זה כתוב בתורה ושני בנביאים, בספר שמואל ב' (א, ב): "והנה איש בא מן המחנה" לספר בשורות רעות בא, וכתוב שם אחר כך: "ויאמר דוד אל הנער המגיד". כי מתחילה חשב שהוא איש, אבל מיד כששמע דבריו שהוא מבשר בשורות רעות, מיד נודע לו שאינו איש אלא הוא נער "מגיד". אבל אני אומר לכם פלפול ישר על מדרש פליאה. אמנם אני חייב לציין שלא כנו המגידים שבזדים מלכס מדרש פליאה, וכמה מאלה אפילו נקבעו אח"כ בספרים למרות שהיו רק בזזיים מלכס של רבני וחכמי פורים... אבל אני כרב אומר לכם "תורה" רצינית על מדרש פליאה אחד. איתא במדרש פליאה: בשעה שאמרו קורח כל העדה כולם קדושים, נטל דוד את הכינור והתחיל לזמר ארומתך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי. והמדרש במדרש זה הוא - לפי דעת הנוגם החריף - כך: כי בגמרא (עבודה זרה ד') אמרין: "לא עשו ישראל את העגל אלא ליתן פתחון פה לבעליתשובה", ושוב אמרו שם: "לא דוד ראו לאותו מעשה, ולא ישראל ראוים לאותו מעשה... אלא למה עשה, לומר לך שאם חטא יחיד אומרים לו כלך אצל יחיד, ואם חטאו צבור אומרים להם לכו אצל צבור".

הנה באמת הלא יפלא: מנין יודע דוד שאינו ראו לאותו מעשה אלא כדי לעורר תשובה, אלא שלמד זאת מדור המדבר, שגם הם חטאו בעגל רק כדי לעורר לתשובה. אבל במדרש אמרו כי בתוך דברי סניגוריא של משה רבינו על מעשה העגל אמר משה לפני הקב"ה: אתה אמרת אנכי ה' אלקיך - לא יהיה לך, אמרת לי ולא ישראל, וכיון שלא אמרת להם - על כן אין לחשוב להם כחטא. והנה מכיון שאין חטא על דור המדבר אז שוב יש להתפלא על דוד: איך עשה מעשה כדי לעורר תשובה?

ברם, אחרי שאמרו קורח כל העדה כולם קדושים, כולנו שמענו בהר סיני אנכי ולא יהיה לך, הרי חטא ישראל לא היו ראוים לאותו מעשה אלא לתת פתחון זה לבעלי תשובה, ושוב אפשר לומר גם אצל דוד שלא היה ראו לאותו מעשה אלא כדי לעורר לתשובה. זה שאמרו המדרש: בשעה שאמרו קורח כל העדה כולם קדושים נטל דוד את הכינור ואמר ארומתך ה' כי דליתני ולא שמחת אויבי לי...

אמנם הלאיתי אתכם בדבר "תורה" רצינית שאינכם רגילים לשמוע מ"מגיד" רגיל, ועל כן אמשך לומר עוד "תורה" רצינית שאינכם רגילים לשמוע מ"רב" רגיל: - כתוב "אלעה את ירושלים על ראש שמחתני", ועל כן בכל יום שבקבע לשמחה אנו מוחיבים על-פי השבועה להעלות את זכרונה של ירושלים, והרי משום-כך גם בפורים שהוא יום משתה ושמחה אין פטורים מחובתה זו,

ואולי יהיו כמה "לומדים" שיברחו להם עם התירוץ הזה ולא ירצו להשתכר ח"ו, על כן אני חייב לומר להם "תורה" זו, שאת השתכר בתור אבל על ראש יושבים, יש להעלות רק לפני שאנו מותבסמים בסעודת פורים... והנה האסמכתא-בדיחותא: - חז"ל אמרו: "מייחייב אינש לכסומי כפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי", כוונתם, כי בפיוט "שושנת יעקב" אנו אומרים "ארור המן אשר ביקש לאבד, ברוך מרדכי היהודי", הראשי-התיבות של "אשר בקש לאבד", שבין התיבות "ארור המן" ל"ברוך מרדכי" הוא "אבל",

כלומר, שמחוייבים להתבסס בפורים עד דלא ידע ולא יזכור את האבל המרומז בראשי-התיבות שבין "ארור המן" לבין "ברוך מרדכי", ומשום זה צריכים להיזהר ולהעלות זכרון אבל ירושלים רק קודם שמתבסמים... המשך בעמ' ט'

שמשמעו איגוד וחבור. בגדול רשעותו וזממו להשימד את כלל ישראל, גרם שיתאגדו ויתחברו יחד, ועל ידו חזרו בתשובה שלימה, ונעשה להם נס ופלא.

סגולת המתפלל מתוך הסיפור!

הגר"א ז"ע התפלל תמיד מתוך הסיפור, ואמרו בשמו שזו סגולה להינצל ממוחשבות זרות. והרמז לזה: "אמר עם הספר - ישוב מחשבתו הרעה".

סיפורים משמחים על שמחת פורים

עשרת בני המן חיים וקיימים...

כידוע, בשם הגאון המלבי"ם זצ"ל, נקשרו הרבה מעשיות ובדיחות שהיה משיב דבר למשכילים שבאותו הדור בחריפות והתחכמות יתירה. פעם אחת בסעודת פורים, כאשר כיהן המלבי"ם כרב העיר מוהילוב, באו רבים מחשובי העיר לביתו לשמוע ממנו דברי תורה. בין הבאים היה גם אחד מן המשכילים, שבקלות הדעת שלו שנתגלה באותו פורים, גילה קלונו ברכים. המלבי"ם פירסם אז את פירושו הנפלא למגילת אסתר, והנה בתוך השיחה עמד אותו משכיל על רגליו ופנה להרב מלבי"ם ואמר לו: - מתפלל אני על כבוד רבינו, שהוא חכם גדול, איך לא ידע שכל המעשיה של מגילת אסתר היא בדווא בעלמא? די הנה כתוב במגילת אסתר: "הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס", ואני קרתי ודרשתי ונודע לי כי בכל ספרי מדי לא נזכר שם אחשוורוש ולא מרדכי ולא אסתר וכל מה שמסופר במגילה היא רק אגדה בעלמא... כך פטפט אותו "משכיל" עלוב (עפ"ל), לא נתן לו המלבי"ם לגמור ומיד ענה: - הנה, בגלל דברך, גם אני מתחיל לחשוב מעט על כמה עובדות שמסופרות במגילת אסתר, אולי זה לא כמו שחשבת עד עכשיו... זהבו פני המשכיל וצהל, וכנס מיד לתוך דברי המלבי"ם ואמר: - ידעתי כי רבינו הוא חכם כמלאך אלקים, והוא מסכים גם הוא לדעתי - חלילה! - השיב לו המלבי"ם תיכף - לא הסכמתי כלל לדעתך, אמרתי רק שאני מתחיל לפקפק באיזו עובדות, למשל, הרי במגילה מסופר, שבתוך עשרת בני המן נתלה גם ויזתא, ועד עכשיו האמונה לתומי שכבר אין זכר לוויזתא, ובודאי הוא כבר נרקב באדמה ביחד עם שאר אחיו התלויים, אבל עכשיו הנה אני רואה ש"ויזתא" חי ועומד לפני ומפטט כיד טפשותו הטובה עליו...

פורים בוויילנא

עדות של בן העיר ווילנא: בהירבא את הפורים הראשון שעשיתי בוויילנא בימי נעורי בהיותי בן ט"ז שנה. בעיר ווילנא הייתה הקהילה מנוגה מלכד רבנים גם מגידים, שאף הם היו גדולים בתורה, ולפעמים שהמגידים היו נפגעים מעט מזה שאת הרבנים קוראים בשם "רבי" ואותם קוראים בשם "מגיד", והיו מגידים שהיו משתמשים בשעת הכושר של פורים להביע את מורת רוחם בדרך עליצות על חשבון הכבוד של הרבנים. כשהגיעו ימי הפורים היו ממנים בוויילנא גם כן לפורים" וגם "מגיד לפורים". וכמו כל ימות השנה רב ביום הפורים היו בליטא תלמידי-חכמים, שהיו מתחרים זה עם זה בהלכה הללו בבקיותם והללו בחריפותם, והתחרות זו הייתה מורגשת גם ביום הפורים, גם בקיאים וגם חריפים ומפולפלים היו משתמשים בכשרונותיהם לבד את הקהל.

זכור אני מסיבת פורים אחת שבה הפליא אחד מן הבקיאים את השומעים על ידי בקיאות, בהזכירו מאמרים שונים בתלמוד שאין להם כל קשר זה עם זה, אבל הוא צירף אותם במחמתא חדא, וכפי הרשום בזכרוננו התחיל את נאומו בנוסח שכזה: מחט שמנצא בעובי של בית הכסוטה, האם צריך לומר בפני נכתב וכפני נחתם או לא, וליפנין קל וחומר מצפרדע, ומה צפרדע שלא הייתה מנעמנד הר סיני אמרה לה תורה שלח תשלח את האם והבנים תקח לך, על אחת כמה וכמה שפרה אדומה חייבת בציציות...

כנגדו עלה על הבימה אחד מן "המגידים" של פורים, והתחיל דרשתו בדברים אלה: כידוע שכל עץ מכון לתלמוד תורה וכמו שכתוב: "עץ חיים היא למחזיקים

גם אצל שאר חסידים ואנשי מעשה הראו כפורים את כוחם בתורה ע"י שבדו דרך שמחה מדרשי פליאה וגימטריאות אין קץ.

אחד אמר מדרש כזה: "כל אדם מישראל צריך לאכול מן הספק, וליהנות מן הגזל, ולומר בכל יום כדלעמרא". ופירושו: כי אדם מישראל צריך להיות מסתפק במועט - לאכול מן הספק, וליהנות מן הגזל - ר"ת: ג'ם ז'ו ל'טובה, ולומר בכל יום כדלעמרא - ר"ת ל'ל מ'ה ד'עביד ר'חמנא ל'טב ע'יב. לדעתי - אמר לי שום חכם אחד - גם חז"ל בגמרא דברו לפעמים בדוקא בלשון רמז וחידה כדי לשעשע את הלומדים והתלמידים, ואולי אף היה זה בדרשות של פורים שדרשו בענינו של יום, ונקטו בדרך רמז ובדחיותא כדי לבדח את דעת התלמידים, ואולי זה המקור למנהג ישראל תורה לומר "תורה לפורים".

דוגמא לזה הוא המאמר במסכת חולין (קל"ט, ב): "אמרי ליה פפונאי לרב מתנה: מצא קן בראשו של אדם מהו (אם חייב מצוות שילוח הקן או לא)? אמר להן: ואדמוה על ראשו (שמואל ב, טו). משה מן התורה מניין? בשגם הוא בשר. המן מן התורה מניין - המן העץ. (אגב, בטעם זקנים לבעלי התוספות בפרשת בשלח: "בחולין אמרו: המן מן התורה מנין שנאמר וישבת המן ממחרת הפסח, והלא המן נתלה ממחרת הפסח"). אסתור מן התורה מניין? - ואנכי הסתר אסתיר. מודרכי מן התורה מניין - מר דרוו, ומתרגמיני מירא דכיא... ואולי כל זה דרש רב מתנה כפורים, כדי לבדח את דעת אנשי פפונאי, שאפשר לומר שהיו אוהבים מילי דבדחיותא, כמו שמסופר במסכת בבא בתרא (סז, א), שרב אחא בר יעקב דרש כפפונאי "שטן ופנינה לשם שמנים נתכוונו, אתא שטן ונשקה לכרעיה"... גם אצל החסידים היו נוהגים למנות "רב לפורים", אבל לא רק "רב" אחד היה מנהיג את כל החבורה, כי אם היו רבים מרחיפי החסידים שהיו אומרים "תורה" וביחוד על עסקי שתיית יין.

פעם לקחני ידיד אחד להשתתף אל קבוצת חסידים בעריכת סעודת הפורים. ידידי שבא לקחת אותי כבר היה מבושם דיו, ובמשך הדרך היה מרבה לדבר עניינים שונים הקשורים לעיני שמחה ובדחיותא, מה שהנני זוכר הם ה"שלושה תנאים" שהוא הציב בפני, הוא אמר זאת בשם המהר"ן מברסלב ז"ע ששח פעם על אמירת "ווערטלאך" (בדחיות). אחר כך שמעתי זאת שוב יותר ברור: וכך אמר: שלושה תנאים צריך להקדים לבדיחה כדי שתהיה על טהרת הקדושה. א. שהאומרה לא יתכוון כלפי עצמו, ב. שלא יתכוון לזולתו, ג. שלא יהיה בו פגם בטהרת הלשון, וסיים: ...היינט זאגט ווערטלאך (מעשה, כבר לא נותר לכם בדחיות) - - -

מיד בהגיעי אל סעודת הפורים החסידית, כבר מצאתי כמה חסידים מתגוללים כשיכורים בירכתי הבית, אחד מהם שר בקול גיחור "להודיע", ואחד מהם היה צועק שוב ושוב את מאמרו חז"ל: "אין שמחה אלא בכשר ויין". נענה אז אחד מוזקני התלמידים-חכמים אמר: "אמנם כן, האם חושבים אתם כי בשר ויין הדברים כפשוטם, הרי כבר ידוע מה שכתב הרמב"ם בפרק ד' מהלכות יסודי התורה, הלכה יג: "שאין ראוי לטייל בפרדס אלא מי שנתמלא כריסו לחם ובשר, ולחם ובשר הוא לידע האסור והמותר וכיוצא בהם משאר המצוות..."

ואת זה עלינו להשתדל לקיים, על ידי עבודת השי"ת בחסידות ולימוד התורה שהיא המשמחת לב. אולם, לעומת מידת השמחה שבכל ימות השנה, הרי יום אחד בשנה הוא, שבו אוכלים ושותים ומשתכרים ביין ר"ע דלא ידע, כאשר כולם ששים ושמיחים ויוצאים בריקודים ומתוך בשר ויין כפשוטו - זה יום הפורים.

בייחוד היו החסידים מרבים לדבר כפורים על מה שאמרו חז"ל: "מחייב אינש לבסוסי כפוריא", וזכרנו **מעשה** בישיש אחד מוזקני החסידים בעיירת מולדתי שאמר ל"חבריא" שיתנו לו כוס י"ש בן תשעים מעלות. הטעו אותו החסידים והגישו לו כוס מלא י"ש בן ארבעים מעלות. הלה בירך "שהכל"

אמרות, פנינים, וסיפורי צדיקים המשך מעמ' ח'

וטעם מעט מן המשקה, ותיכף משהרגיש שרימו אותו אמר: "אגיד לכם עכשיו סתרי תורה, בטעם שאמר בשופטים: 'מים שאל חלב נתנה', כי באמת סיסרא רצה י"ש של תשעים מעלות כמספר 'מים', אבל יעל נתנה לו של ארבעים בלבד, כמספר 'חלב'... וכמוכן - סיים הישיש - זה לא סתרי תורה רק סיסרא-תורה..." כך היו אבותינו ששים ושמיחים כפורים שמחה אמיתית הנובעת מעמקי על ידי סיפורים ודברי חידות משעשעות את הלב.

פורים אצל המשפיעים
בעיר בעלצי שבמחוז בסרביה, היה אחד המרכזים לחסידות חב"ד ובראשם עמדו שני משפיעים תלמידי חכמים מובהקים: רבי חיים בער, שהיה בימי שחרותו "חוזר" אצל הצמח צדק ז"ע, ורבי נח סופר, שעלה לארץ-ישראל שנים מספר לפני פרוץ מלחמת העולם תרע"ה.

פרנסתם היתה מצויה בדוחק, אבל יומם ולילה היו יושבים ומתעמקים בתורה ובחסידות חב"ד. כל ימות השנה לא היה בא משקה אל פיהם, מלבד יין לקידוש ולהבדלה, אבל מכיון שהגיע יום הפורים היו שני אלה מתחרים בשתיית יין עם כל חסידי חב"ד שבבעלצי. והיו מראים אח כוחם גם בחידודים ובדחיות מפולפלות כדרך "רבני הפורים".

היה מעשה פעם אחת ביום הפורים, ש'ר חיים בער שתה שלוש כוסות של יין בנשימה אחת. אמר לו חבריו ר' נח סופר: - אם חכמינו אמרו (פסחים 99): "השותה כוסו בבת אחת הרי זה גרגרי, על אחת כמה וכמה שאתה גרגרן שבגרגרנים, כיון ששתית שלוש כוסות בבת-אחת. החזיר לו ר' חיים-בער: - מקרא מפורש אני מקיים, שכן כתוב בתורה (שמות כה, לג): שלשה גביעים משוקדים בקנה (בגרה) האחד - כפתור ופרח!"

ואף הוא אמר פעם אחת כפורים: - כלל אמרו לנו חכמינו (עירובין לא, ב): חזקה, שליח עושה שליחותו. אבל כנגד זה אמרו גם-כן (שם סז, א): אין למדין מן הכללות, והביאו שם ראיות לכך; ואף אנו באמרו: יין יוכיח. שלפעמים אין שליח עושה שליחותו, שהרי אנו שולחים את היין אל הקיבה, והוא מועל בשליחותו והולך אל הראש... שאל אותו אחד מן "החבריא": - אם כן למה מר נהנה ממי שמועל בשליחותו? - אבל מה אעשה - השיב לו ר' חיים-בער - והכתוב עומד וצווח "הרחב פיך ואמלאהו"...

שאל ההוא שוב: - מנין אתה יודע, שכונת הכתוב היא לייך, אולי כונתו "ואמלאהו" מים? החזיר לו רבי חיים-בער תוך כדי שאלה: דבר זה מתורת משה למדנו בגזירה שוה. כתוב וכמלאה מן היקב וכתוב "ואמלאהו, מה "מלאה" שם "מן היקב" אף כאן "ואמלאהו" מן היקב...

עוד אמר רבי חיים-בער בסעודת פורים בבעלצי, כי לפי דעתו, מה שנטע נח כרם וישת וישכר, זה היה כפורים. שבו מותר לבטוע, שהרי כן אמרו חז"ל (מגילה ה, א): רבי גטע נטיעה כפורים, וכו'-ביום מצוה לשתות ולהתבסס עד כדי שכרות...

נענה חברו ר' נח סופר ואמר: - אף-על-פי שאין ראיה לדבר, יש זכר לדבר; שכן כתוב (ט, ט): "ונוח בארבעה עשר בו ועשה את יום משתה", ועתה צאו וראו: בכל מקום נכתב נח חסר בלי ו', ואילו במגילת אסתר, שאנו קוראים כפורים, כתיב ונוח מלא ו', ללמדך שנח כפורים הוא מלא... נענו כל המסובים ואמרו: - נח לכבוד עצמו הוא דורש...

ואף הוא אמר פעם אחת כפורים לבאר דברי הפייטן ב"יוצר לפרשת זכור" (סוף פיוט "זכור איש אשר הגיע אב ללא עתה"): "תכלית שבעים נתלה על חמשים", כי מ"אחרי הדברים האלה גדל המלך אחשוורוש את המן בן המדתא", עד הפסוק "ויתלו את המן על העץ" ישנם שבעים פסוקים,

זוהי כונת הפייטן: "תכלית שבעים", בסוף שבעים פסוקים מסופר כי המן "נתלה על חמשים" עץ גבוה חמשים אמה...

ואולם ר' נח, כאשר בדחה עליו דעתו כפורים היה אומר: - כל המקרים המסופרים במגילת אסתר, קרו בעת שתיית-יין: בטוב לב המלך בין ציוה להביא את ושתו, כאשר המלך את אסתר תחת ושתי עשה המלך משתה גדול, וכאשר הוציא הגזירה כלפי היהודים להשמידם מה כתיב שם: והמלך והמן ישבו לשתות לשתות, שתי פעמים הזמינה אסתר את המלך והמן למשתה היין, וכאשר שם המלך מוגינת הביתן ומשתה היין צוה לתלות את המן, הוי אמר כי "תכלית שבעים", כלומר סופו של יין שהוא בגימטריא שבעים היה כי המן "נתלה על חמשים", עץ גבוה חמשים אמה.

פורים בצל אחד מנקי הדעת בירושלים רבי נפתלי אמסטרדם ז"ע

עדות מיום הפורים מפי יליד-ירושלים שהסתופף בקרבת הצדיק רבי נפתלי מאמסטרדם-ירושלים זצוק"ל. כנודע היתה דבקותו של רבי נפתלי ברבו רבי ישראל סאלאנטער ובשיטתו ללא גבול, נפש היתה קשורה בנפש רבו כל ימיו ולא עשה דבר גדול או קטן בלי לשאול את פיו. ואף לאחר פטירתו של רבי ישראל היה דורש וחוקר מחבריו ומעייני מדברותיו ואמרותיו השונות כדי למצוא מענה לשאלה שעמד בה. נתקיים בו מורא רבך כמורא שמים. הכרעת רבו היתה עבורו גילוי דעת תורה שאין להרהר אחריו. אך כל זה מבלי לדבר כלום אודותיו וחביריו, רק יום אחד בשנה הרשה רבי נפתלי לעצמו לעשותו יוצא מן הכלל, ביום הפורים. רבי נפתלי, שסידר לעצמו זמנו לפרקים מזדויקים, ותכנן תכנית קפדנית לכל יום, לכל שעה ולכל רגע, שכל טרדות הזמן לא גרמו לו לשנות מתכניתו כמלא גימיה, היה עוסק בכל יום הפורים בשתיית משקה כשהוא מתבל את דבריו כפורים על רבו וחבריו הגדולים.

לנו, הבחורים והתלמידים, הורשה אז לבלות במחיצתו הנעימה והממעינת ללא כל מגבלה. פעם אחת בין שתייה לשתיה, הרבה בשבחם של התלמידים הגדולים ומה שאמר עליהם הרבי. מה שאמר עליו הרבי, לא העלה על לשונו כלל.

לילות היתה כלי, ומתוך בדיחות הדעת שבשתייה, העזתי פעם את פני ושאלתיו בלשון פורימית: "מה אמר הרבי עליך?" רבי נפתלי נעץ בי שתי עינים תמהות והפליט: "סבור אתה כי כפורים מותר להתלוץ אף באדם זקן? באמת בושה תכסה פני שגדולים אלו חשבו אותי כאחד מהם.

אמנם, משום שעמדתי אצלם בשעת דרשותיו של רבינו הגדול, הם האירו לי פנים. אך מי כמוני יודע כי היה זה משום רחמנות לאדם מועט כמוני, שלא הגיע אף לקרסוליהם.

אבל בכל זאת העמידה במחיצת גדולים מביאה תועלת". "והרי שמך מפורסם בכל העיר והסביבה והכל מתאווים לראותך?", המשכתי בעזות מצח פורימית. **רבי** נפתלי לא כעס וענה בענות חן שכולה תמימות: "הכל בשביל כבוד הרבי, שבטעותם חושבים אותי לתלמידו.

ואילו הפרסום, הוא בא לי רק בעטיה של זוגתי הצנועה, שהיא אופה חלות מהודרות לכבוד שבת, וכל הנשים מהללות את מעשי ידיה לתפארת, ומתוך כך באים לספר בשבחה, **והיא**, כדרכה, מספרת להם בשבחי, למרות שאין לי יד בכל הכבוד והפרסום הזה ואיני ראוי לו כלל..."

עם רדת היום משנראו כוכבים ראשונים ברקיע, עמד רבי נפתלי מכסאו, כהרף עין פג יינו והיה לאדם אחר. **רבותי** - אמר - חג הפורים עבר, הגיעה שעת העבודה, עלינו להתפכח מהשיכרות ולהתפלל באימה ויראה תפלת ערבית. עלינו גם להגביר שקידה בתורה, כדי להשלים את שהחסרנו מסדר לימודנו הקבוע בגלל היום. לאחר התפלה פטר אותנו במאור עינים של הודיה, על שהואלנו להסב עמו ולשמח חברתו, הסיט את העמוד למקום לימודו הקבוע ושקע בלימוד מעמיק, כשכולו התפעלות ורוממות הרוח בשקידה גדולה.

עמדנו תקועים במקומנו ולא ידענו נפשנו למראה הגדול הזה של עוז הרוח ותוקף הרצון שבגוף רצוף וזקן זה שלפנינו.

פרקי חינוך

הרב שמואל שטרן
יועץ חינוכי

לקראתנו שהיריד פתוח בפורים עשרים וארבעה שעות רצופות, זה רשלונו לפספס זאת, אסור שיהא מי שיעבור עליו הפורים בלי לרכוש הכלים לשמחה אמיתית.

אפשרי לבקש מתלמידים שכל אחד יביא איזה מאמר אימרה בנושא השמחה והשיבותה, והרב המחנך יקריא אותו בפני כל התלמידים ויוסיף מדיילי עוד, ובעז"ה האימרות והד"ת ינסכו ללבות הסהורים ועשה חקיקה בעצמותיהם שגם כי יזקין ידעו ויבינו ש"פורים" הוא חג מרומם, חג עם תוכן פנימי.

צדיקים היו חוזרים בפורים אימרה שהיה שיכור שהיה מתאונן איזה רשע מרושע המן כיצד היה לו הו"א שביקש להשמיד להרוג את כל היהודים מנער ועד זקן ביום אחד, היתכן במאה עשרים ושבע מדינות ביום אחד,

הוא מותיב ומפרק לה: כי המן הרשע ידע היטב שיתכן וזממו לא תצא וכל התכנית תתבטל ואז היהודים יקבעו יו"ט, אמר המן הרשע אני לא יתן להם יותר מיום אחד, איזה רשע, לא פירגן יותר מיום אחד, רשע מרושע!!

היו צדיקים אומרים יש בזה פנימיות גם כן שפורים הוא יום גדול וקדוש שבו מלאים מצוות כרימון, שלוש תפילות, לימוד התורה"ק, קריאת המגילה, סעודת פורים בלילה וביום, משלוח מנות, משתה ושמחה ומתנות לאביונים, כל זה נכנס ביום אחד.

אמר הרה"צ רצ"מ זילברברג שליט"א: לדברים אלו צריכים הרבה ישוב הדעת, המן הרשע שכל מעשיו היו בבהילות ובחיפזון וחפזו הרע היה שכך יקיימו המצוות בלי ישוב הדעת ובהוללות,

על כן לא ניתן להמן הרשע לנצחנו, נעביר את הפורים בישוב הדעת ובהתבוננות, "ונהפוך הוא אשר ישלמו היהודים המה בשונאיהם", השונא הגדול הוא היצר הרע, נתפלל עם כוונה בכל התפילות, נכוון כמה שאפשר וביכולת, נקיים את מצוות היום בשמחה.

נזכור שפורים הוא יום שמכריזים בו "מה שאלתך ומה בקשתך נתתן לך", אבל צריך לבקש!

נסיים בדברי הוזה"ק (ויקרא ח ע"א) פתח רבי יהודה ואמר (תהלים ק ב) עבדו את ה' בשמחה וגו', עבדו את ה' בשמחה, הכי אוליפא, דכל פולחנא דבעי בר נש למפלח לקודשא בריך הוא, למדנו דכל פולחנא דבעיקר שאנו נמפלח לקודשא בריך הוא- כי כל עבודת התפילה שצריך האדם לעבוד לה' בהדוותא ברעותא דלבא- צריכה להיות בשמחה וברצון- בגין דישתבח פולחניה בשלימו- כדי שתהי' עבודתו בשלימות פי' תפילתו מעומק הלב והנפש המשתתפת עם הגוף, ואם אין תפילתו בשמחה הוא תפילה בלא כוונה שהיא כגוף בלי נשמה (ע"פ מתוק מדבש) ובוודאי בפורים הק' נתפלל מתוך שמחה ועם כוונה, ותפילתנו תתקבל לרחמים ולרצון.

לכן ילדים יקרים תשמחו ותעלצו אבל עם תוכן- פורים זה זמן קבלת התורה ונשתדל לכון בברכת התורה באהבה רבה. וכל התפילות שבו מתחננים הן על גשמיות והן על דברי רוחניות.

וידי רצון שיהא מחיית עמלק עם שמחת פורים אמיתית. ויתקבלו ברחמים וברצון תפילתנו לפני אדון כל.

אפרייליכע פורים אמן. לתגובותיכם והארותיכם 0577962493

למערכת זכרו תורת משה שלום וברכה, אנו מתקרים ליום הקדוש פורים, וברצוני להעביר תוכן ומשמעות להג פורים, ולא שתלמידי יספחו מהרהוב וכו', הזקה על חבר שיוסיף עוד הומד למחשבה להתעלות. ייש"כ על המאמרים הנפלאים שנקראים בשקיקה עצומה. בברכת ריעים אהובים. משה. ב - ירושלים ת"ו.

ת. בגיליונות הכנה לפורים תשע"א כבר כתבנו כשהילדים תוססים ונלהבים לפורים, נשתתף איתם ונשמח עמם, אי"ה נשיר איתם שירים של פורים ולא נחסום את האוירה, זה לא הזמן להראות פנים חמוצות, אלא נציל ליצוק להם תוכן כדי שתהא שמחה עם הן עם טעם,

וזאת צריכה להיות שאיפת המחנך והאב להגביהם טפה, כדי שיבינו לליבם בהשמחה מביאה יראת הרוממות, שמחה תשפיע השפעות טובות, נסביר להם במקצת שבינו "ויהי כנגן המנגן ותהי עליו רוח ה'" (מלכים טו), נזכיר להם שמשך כ"א שנים לא שרתה שכינה על יעקב אבינו בשל עצבותו על בנו יוסף הצדיק, וכשסרח בת אשר ניגנה עם הכינור אז חזרה אליו השראת השכינה הקדושה. וזה תכלית השמחה להתקרב לה'.

אבל צריך לזה זהירות כאמרתו של הרה"ק האמרי חיים מוויניץ ז"ע בזה"ל: "בין שמחה להוללות יש מחיצה דקה של כחוט השערה", אכן כתיב (תהילים ק) "עבדו את ה' בשמחה בואו לפניו ברננה", שתנאי לעבודת ה' הוא שמחה. מרגלא בפומי של כ"ק אדמו"ר מוויניץ שליט"א שהפסוק לא בא לתת עצה טובה לעבוד את ה' במידת השמחה, אלא הפירוש שהתנאי לעבודת ה' היא שמחה- שמחה גימט' "שם אחד", כשיש שמחה יש עבודת ה' ומרגישים את האחד יחד ומיוחד. ע"כ.

זקני הרה"ח המפו"ר יעקב שמשון מרגליות זצ"ל מעידה"ק צפת היה מפרש בדרך צחות: הפסוק אומר "עבדו את ה' בשמחה, פעמים שאינו הולך, וקשה לעבוד את ה', אבל כשאתה שרוי בשמחה הקב"ה יזכה אותך בברית, בר מצוה וכו' נציל זאת לעבודת ה'.

לעניינינו חוד החנית של השמחה היא חג הפורים הקדוש, נצילו לעבודת ה'- גם לילדים אפשרי לטפס בטיפין שיבינו כי יום זה מרומם הוא אך הוא מוסתר בתוך תחושות, ועל כן נשמח בשמחה אמיתית ולא הוללות ח"ו.

אבל איתא בפסוק (תהלים ב, יא) "וגילו ברעהה" היינו שמחה עם פחד- כמו ששמענו שרבים רבים תחילת עלייתם היתה בפורים, (וגם שמענו שתחילת מעידתם ח"ו היתה מפריקת עול של פורים ח"ו). ידועה ההלכה שהבדלה הוא בחונן הדעת, כי אם

אין דעת הבדלה מנין, אם לא נכן אותם כראוי ונסבירים שמחת פורים מה היא, מנין יהא להם ההבדלה בין פריקת עול ח"ו לשמחה קדושה.

לכן מה טוב ומה נעים שהמחנך יכין תלמידיו במאמרים נשגבים על אודות פורים הק', וכן האב בשולחן השבת והפורים בבית יצטט להם מספרים הק' על אודות פורים הק'.

כתבנו כבר שאין דבר בא מעצמו, שהתלמיד\הבן יידע מעצמו קדושת חג הקדוש פורים מה היא. לכן חוב קדוש מוטל עלינו להחזיר זאת בהם.

בספה"ק שם משמואל (משפטים עמוד י"ב) כותב זול"ק: "דהנה אותו הדור היו אז בבחינת שינה כמאמר המן "ישנו עם אחד", ישנו מן המצוות, היינו שכל מה שעשו מצוות ומעש"ט לא ה' בשמחה ובחיות אלא כעושה מתוך שינה שאינו נשאר אלא קוסטא דחיותא, וע"כ כאשר נתעורר בתשובה, התעוררה הנקודה הפנימית שבלב בחוץ מאוד וכאשר העצורה בבטן הארץ (ד-געש) כאשר מתפרצת לצאת היא יוצאת בחוץ גדול ומרעישה הרים וזורקת אש למרחוק, כן כאשר נתעוררה הפנימית שבלב שהיה אטום ואחוז בחבלי שינה, היה בכוח גדול ועלה למעלה ראש. ובה התעורר גם למעלה עיי"ש.

כמדומני שגם לילדים ובחורים אפשרי להסביר שפורים זה הזמן להתעורר מהשינה, דהולך בטל כישן דמי היינו כשהוא פארשלפין בתפילות ולימוד התורה ובלי חיות, ולכן בפורים השמחה היא השיא מכל השנה וכל היקום רוקד, השמחה היא כ"כ חשובה לה' שאפשר להתעורר "התעוררו התעוררו" פורים הקדוש בא!

בספר שם משמואל (שמות ע"ג רכב) מביא מהוזה"ק (ויקרא ח ע"א) שחוטא ועושה תשובה צריך להיות ברוח נשברה וברוח עצובה והרי השמחה לא נמצא בו, ולעבודת הקרבנות צריך שמחה?

ומתריץ שהשמחה היא ע"י כהנים ולווים והם משלימים השמחה בשבילו, ומקשה הוזה"ק בזמן הזה שאין עבודת הקרבנות וחסר השמחה מעבודת הלויים כיצד החוטא לפני קונו שעושה תשובה ובוכה במרירות הלב מקיים השמחה שצריך לעבודת ה'.

ומתריץ לעולם יהא אדם דואג בקרבנו על עונותיו, אבל בהיותו עוסק בשבחו של מקום ובלמוד התורה אז צריך להיות בשמחה ובששון, בניגון ובקול ערב ובה מקיים שמחה ורננה בשמחת לבו בתורה, עיי"ש (ע"פ מתוק מדבש).

ומבאר הישם משמואל: שהיוצא מדברי הוזה"ק ש"בלתי שמחה אי אפשר להתקרב לקדושה", ירד השמחה פתוח כל חודש אדר, בפורים עצמו מי יכול לשער כשיודעים לנצל זאת טוב, קונים שמחה לכל השנה.

כשדברים אלו יוצאים מהלב מהמחנך או האבא בשולחן השבת, ומבארים אודות המתנה הנפלאה שבאה

מתבטא בעיקר בלימודו הרצוף שעות רבות ללא הפסק, ואף מחנכו ומוריו התפעלו מאוד משקדנותו המופלגת, ועד מהרה עוד בהיותו נער כבר נלקח ללמוד לישיבת לומז'ה. שם ראו היקף ידיעותיו של הנער הצעיר ושכרו לו אברך שילמד עמו כדי להדביק את הפער הלימודי, ולפלא כי תוך שנה במוחו החריף ושכלו אחד ובשקדנותו העצומה הספיק להדביק את כל הפער והיה הנער לאחד מתלמידי הישיבה, וכבר תוך שנה מהיכנסו הפקיד בידי ראש הישיבה תפקיד רם מעלה- לקדם קבוצת בחורים חלשים, בלימוד התורה.

כך עלה ונתעלה במעלות התורה והיראה, וכשהגיע לפרקו נישא עם בת הרה"צ הפייטן והמוהל המופלא רבי רפאל אבוהב שהיה מקורב מאוד אף הוא למרן רבינו הקדוש הרמ"מ מלעלוז א"ע.

בגו צדיקיא הגה"צ המקובל רבי ניסים פריץ

מתולדותיו הגה"צ רבי ניסים פריץ נולד ביום ו' תשרי תש"ז באטמן שבמרוקו, לאביו רבי מיימון אשר עסק בצורפות, ולאמו תבלחט"א מרת סוליקה. כבר בילדותו ניכר עליו כי לגדולות נועד, זה היה

בגו צדיקיא

המשך מעמ' י'

הגאון הצדיק החסיד המקובל רבי ניסים פרץ זצוק"ל מתלמידי וחסידיו מרן רביה"ק הרמ"מ מלעלו"ב זיע"א יומא דהילולא כ"ח שבט (תשע"ב)

עניהם, כי ליד רבינו הרמ"מ לא הותר לאיש לישב בסמוך לו, וכל ציבור הנאספים שם היו עומדים, וכשאך ראה מרן הרמ"מ את הרב ניסים פרץ מיד עומד לו כסא וצוה עליו לשבת, והכל מגודל חביבותו הגדולה אליו. וכן כשהיו בני אדם שונים מקישים בביתו של רבינו כדי להתקבל בברכה וכדו לא תמיד היו נענים, אך מתי שהיה זה המקובל הרב פרץ, מיד היה רבינו הרמ"מ מצוה לפתוח לו הדלת והיה מקבלו בכבוד גדול, של מלכים, מאן מלכי רבנן.

כמו"ב מספרים רבים שהיו מקורבים למרן הרמ"מ כי פעמים כשהיו באים לבקשת ברכה או עצה וכדו, היה רבינו מפנה אותם אל עבר הגה"צ רבי ניסים, באומרו: מה הנכם צריכים ברכה ממני, כאן מסמך דר לו הצדיק שגן על הדור הגאון רבי ניסים פרץ וממנו נתקשרו ברכה, וכן להיפך כשהיו באים לבקשת ברכה או עצה אל הגאון רבי ניסים היה הוא מעבירם הישר אל מרן רביה"ק הרמ"מ באומרו שילכו לצדיק הדור ה"ה הרמ"מ זיע"א.

הגה"צ רבי ניסים תמיד היה נוהג לספר בערגת קודש על מרן רבינו הרמ"מ מאותם שנים הנדרות בקודש שבהם זכה לשהות בצילו והתבטא בה"ל: **מורי רבי** היה שכן טוב. וכן ידוע שרבינו הרמ"מ הק' אף התבטא על הגה"צ: **יש לי שכן טוב** - זה רבי ניסים. פעמים רבות היה אף רבינו עולה לביתו של המקובל כדי לשהות עמו בדברי תורה, ואף נתן לו את המקום הראשון להקמת בית הכנסת ברחוב ר"ע, שיועד לקהילת ספרדים בני תורה בראשותו של הגה"צ הרב פרץ זצוק"ל. מרן רבינו הק' הרמ"מ ידע כי הרב פרץ נועד לגדלות, ואכן כחזונו של מרן רבינו כך היה, כי הגה"צ רבי ניסים הקים את מסודות קהילת "בית א-ל" המפוארת וזכה להרביץ תורה ברבים לאלפים וזכה למאות תלמידים אף מבני החסידות אשר שותים בצמא את דבריו.

סיפר הגה"צ רבי ניסים: כי בהג הסוכות זכור לו כי רבינו הרמ"מ לא היה יוצא מהסוכה. עוד סיפר: בענין פ"ד תעניות בשו"ב"ם לבחורים אמר מרן הרמ"מ שהם אל יקיימו אלו התעניות, מאחר והם צריכים לעסוק ולהגות בלימוד התורה הקדושה, ולסיים עוד ועוד דפי גמרא, והתעניות הוא כבר עשה עבורם וחס בשבילים הנ"ל.

ובאותו ענין מסופר כי עקב שהמקום ברבי עקיבא צר היה מלהכיל את כל הרבים שבאו להסתופף בצל קורתו, עבר ר"נ לר' מנחם בב"ב ואף שם המקום נעשה קטן מאוד, כשראו זאת בני הקהילה אזרו עוז הצליחם וכיתתו רגליים כדי למצוא מקום מרווח עבור הגה"צ, ואכן זכה ונדיבים רבים הרימו ותרומתם להקמת המשכן המפואר אל-ל השוכן עד היום הזה ברחוב הרצוג, הגה"צ רבי ניסים ראה כי טוב וגמר בלבו לעזור לצמיחת את בית המדרש הקטן ברח' מנחם, וכשהתייעץ עם מרן רבינו הרמ"מ יעץ לו מרן שלא יעשה כן, ואף שם יחזיק מניין וכולל מעת לעת, והתבטא לרבי ניסים כי המקום ברח' מנחם ספג את פילוחים ועבודתכם בקודש, והמקום נתקדש עד מאוד בזכות זאת, לכן אינו כדאי לעזוב המקום ההוא, אלא מזה אל תנח ידיכם, כך אמר מרן לרבי ניסים,

ואכן כששמע זאת הגה"צ קיים רצון צדיק ומאו ועד יום

שאני רוצה ללמוד קבלה. לא חשבתי שיש דרך של לימוד. תחילה שמירת הלכות, גמרא ועוד והדרך עוד ארוכה עד הוכיח ללמוד קבלה, אך רבי ניסים לא דיבר הרבה, וצוה עלי לעמוד, החזיק לי את היד קם וחיבק אותי ואמר: ננסת ללבי תבוא מחר ונתחיל.

כה היה רבי ניסים עם אהבת ישראל ומסירות נפש לכל אחד, עם התבטלות לכל איש יהודי ולו הפשוט ביותר. כמסופר עם אחד ממא"ש מתלמידיו שהיה זה בעת לידת אחד מילדיו והנה לפתע הרופאים מגלים סימני מצוקה אצל היולדת, שהתינוק התהפך וזה גרם שלא עבר חמוצן לתינוק והייהם היו בסכנה, כשסיפר זאת לרבי ניסים הוא נעמד באמצע השיעור ודפק על השולחן וצוה שהעובר יתהפך עכשיו ומיד, ולא רצה להמשיך השיעור עד שאכן התבשר כי שלום לילד ואכן הוא התהפך ותוך זמן מועט כלל היה.

הוא היה ניחן בחן מיוחד מיחידי סגולה ממש, כל אחד שבא עמו במגע חש שהוא נמצא ליד אבא' עם רוח ועדינות נפלאה שהמיסה את הלבבות. האור שקרן מפניו ראו היושבים מולו בשעה בה לימד את שיעוריו, כל גופו אמר תורה בשלהבת קודש, ידעיותו עצומות בכל פרד"ס התורה היתה מדהימה ומשובבת נפש, מעידים תלמידיו הרבים כי הידע שהיה לרבי ניסים בחכמת הקבלה היה ממש בלתי נתפס, הכל היה אצלו פשוט, ובכלל הוא היה מלמדנו בכל חלקי התורה בפשטות, עד שהיה נכנס לפרטי פרטים עד למקומות שהשכל האנושי לא יכול לעמוד בהם, כל כולו היה עבודת ה', באופן בלתי נתפס. הוא היה עושה לגוללי שלג בכל שנה, וכמנהג המקובלים הצדיקים הקפיד בכל לילה על תיקון חצות, אצלו היתה עבודת ה' תדירה ללא הרף בכל יום מימי חייו

הסתלקות המופלאה

מספרים כי פטירתו היתה נוראה ונשגבה, היה זה כששכב בביה"ח ביומו האחרון לפתע ביקש לשתות, אך מרוב חוליו הנורא נאלצו להזריק באינפוזיה מים לגופו המהר, הוא בירך והשכל, ואח"כ סידר בידיו את זקנו ושפתיו. וקרא קר"ש עם כוונות כשידיו על עיניו, ומעין אחת יצאה דמעה, ואז יצאה נשמתו בטרהרה.

התקשרותו עם רבותיו הקדושים מלעלו"ב בפרט עם מרן רביה"ק הרמ"מ זיע"א

הרב ניסים היה קשור ודבוק בעבותות של התקשרות למרן רבינו הק' הרמ"מ מלעלו"ב זיע"א והיה מובטל לגמרי לרביה"ק, ואף מרן הרמ"מ היה מרועץ על חובתו ואיבן וקירבו עד מאוד, כידוע שרבי ניסים היה גר בשכנתו סמוכה לרבינו הרמ"מ כשקבע מרן הרמ"מ את משכנו ברח' רבי עקיבא 65 בב"ב,

רבי ניסים אף פתח את בית מדרשו סמוך לבית מדרשו של רבינו הרמ"מ, ותמידיו כסדרם, בכל שבת קודש לאחר שהיה מסיים את השלש-סעודות מוקדם וכן תפילת ערבית במוצ"ש, מיד היה סר לבית מדרשו של רבינו כדי להשתתף בסעודה שלישית ושם היה נשאר עד לאחר ההבדלה, ומרן הרמ"מ כיבדו עד מאוד, וכן מספרים לנו אלו שראו זאת כמו

אף מרן רבינו שליט"א שיבלחט"א התבטא על הגה"צ רבי ניסים ביה"ל בזמן שהיה בעת ההלויה שיצאה מכית מדרשו של הגה"צ,

וה"ל: **ק"י** ער איז געווען א גרויסער בעל יסורים, און האט געליטן אסאך, ער איז געווען א גרויסער מזכה הרבים, ער איז געווען א אמתער חסיד פון די זיידע מרן הרמ"מ זיע"א, ווען ער האט נאר געקענט איז ער געפארן אויך צו די הייליגע באבא סאלי זיע"א, ער האט געאעט א מורדיגע איידלקייט, דאס א אבידה און חסרון גדול פאר גאנץ כלל ישראל.

(תרגום) רבי ניסים היה בעל יסורים גדול עסקל רבות, הוא היה מזכה הרבים הגדול, הוא היה חסיד אמיתי של הסבא הק' מרן הרמ"מ, מתי שרק ידע היה אף נוסע אל הבאבא סאלי הק' זיע"א, היה בו עדינות וטהור מיוחדים, זאת אבידה וחסרון גדול עבור כל כלל ישראל. ועוד כהנה וכהנה הוסיף רבינו כשהוא אבל על הסתלקותו של אדם גדול זה ואמר כי העולם שבו אנו חיים כבר לא יהיה אותו דבר לאחר שהשאיר חלל ריק הגה"צ המקובל רבי ניסים, כפטירתו מעמנו.

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן

הילולא דצדיקיא

יום ה' י"ד אדר פורים	יום ב' י"ח אדר	יום ג' י"ט אדר	יום ד' כ' אדר	יום ה' י"א אדר
רבי משה ב"ר טרודוס זקינו של הה"ק ר"ש מבעלזא (תק"ט) רבי חיים יעקב מדוקלא ב"ר אברהם מטויטשין - תל' ר"מ מרימנוב (תקצ"א) רבי אברהם מפראבישט רבי דוב בער ב"ר שלום שטנא - אחי הה"ק מרדכי (תקצ"א) רבי יצחק פרידמן מבאניא ב"ר אברהם יעקב מסידיגודא (תרע"א) רבי מאיר שלמה יהודה ממעזריטש ב"ר יצחק יעקב מביאלא (תש"א) רבי אבנר אלכסנדר זסקינד ב"ר משה מהורדסא - יסוד ושורשי העבודה (תקנ"ד - אדר ב) רבי חנוך הענין מאלכסנדר ב"ר פנחס - השבה לטובה (תנ"ל - אדר ב) רבי נחום מרדכי מצ'ורטקוב ב"ר ישראל - דורש טוב (תש"ד - אדר ב) רבי יחזקאל הלוי לוינשטיין משהיא ישיבת פוניב' (תשל"ד) רבי יעקב יחזקאל מקאנוניץ ב"ר שמהח ב"ר ארי' ארי' יהודה לייב - התן המגיד מקאנוניץ (תקפ"א) רבי יצחק הכהן מטבריה ב"ר שלמה זלמן אשכנזי - תל' רבי אברהם מקאליק (תקפ"א) רבי יחיאל מיכל מלעכבוטש תל' ד"מ מלעכוטש (תקפ"א) רבי אברהם יהודה לייב מבראק - תל' הה"ק מקאצק חי' הר"ם ושפ"א ועוד (תרי"ח) רבי אביגדור שטענשטעטנבו ב"ר שלום מפשיטוק (תרפ"ח) רבי יוסף חיים זוננפעלד ב"ר אברהם שלמה גאב"ד י"ם תונב"א (תרצ"ב - אדר ב) רבי ישיב בער לייפער מצ'דבורנא באניא ב. פארק ב"ר דוד (תשס"ח - אדר ב) רבי דוד ב"ר צבי אלימלך מדינוב - צמח דוד (תלר"ח) רבי יעקב שמשון ב"ר חיים מקוסיוב (ת"מ) רבי אברהם דוד נפתלי ירהימאל מפאריסוב ב"ר יהושע אשר - וזנאת דאברהם (תרפ"א) רבי יהודה ב"ר יהושע פולק גרינוטאל אב"ד סטומ' ד' שבט מיהודה, זכרון יהודה ועוד (ת"ח) רבי מאיר יחיאל האלשטאק ב"ר אברהם יצחק הלוי מאוסטובצה - מאיר עיני חכמים ועיד (תרפ"ח) רבי עמנואל מפאניניץ ב"ר אברהם משה (תרצ"ט) רבי יצחק קאליש ב"ר יוסף מאמשיניג - אמרות קודש - ימות עולם (תשר"א) רבי שמשון שלמה מבעדער ב"ר אריה לייב - אור השמש (תרל"ד - אדר ב) רבי מאיר [מתר"ח] ב"ר יעקב שייך (שיצ"א) "א שנב" ד ניסן רבי יואל ב"ר שמואל סירקיש הבי"ח (ת"א) רבי שלמה זלמן הכהן אשכנזי מייזלנא ב"ר צבי הייש - תל' ר"מ מויטעפסק (תקט"ט) רבי יצחק מנחם לוי מוואלברום ב"ר מנחם מאפסא - אמרות מרן רבינו משה מלעלו"ב זיע"א (תלר"ד) רבי צבי אלימלך מבעדער ב"ר אליעזר מלאנצוט - ידיע' בינה (תרי"ח) רבי אברהם יהושע העשיל ממאלין - ראדומיטשלא ב"ר חנוך הענין דב - התן ר"ב מגריבוב - אנו (תשס"ד) רבי אריה צבי אלימלך ב"ר אליעזר ליפמן מליזענסק ב' ניסן אלימלך (תקפ"א) רבי מנחם מענדל מפריסטיק ב"ר אריה לייבוש מדוקלא (תרפ"ב - אדר ב)	רבי חיים סגל לנדא מבראדי אב"ב פודקאמין ב"ר אברהם (תקפ"א) רבי מנחם אויערבאן אב"ד אסטראוויץ ב"ר חיים אב"ד לונטשיין (תרי"ח) רבי שלום יוסף משפיקוב ב"ר חיים מבהוש (ת"ש) רבי משה מרדכי מפליב' ב"ר חיים ישראל - מדרש משה (תרפ"ט) רבי משה שמואל ב"ר ישראל טוויסיג - ר"ח ת. אהרן מטריסדורף (תשר"ב - אדר ב) רבי חיים הכהן קמיל ב"ר יעקב - ר"ח אופקים (תשס"ה - אדר ב) רבי צבי קארלינוב ב"ר שמואל - קב הישר - (ת"ל) רבי אהרן משה מאוויטש ב"ר יוסף יצחק (תרפ"ד) רבי יחזקאל שרגא מדוקלא חי"ד ב"ר מנחם מענדל מפריסטיק (תש"א) רבי אשר ישעיה מאלקווא ב"ר נפתלי צבי ורהאיינוב (תרע"ח) רבי ישעיה מייזיצא ב"ר יעקב יצחק מבעדער (תרפ"ח) רבי מרדכי פונקל ב"ר יהודה אריה לייבוש מבוטשטש - בוטושאן (תשמ"ד) רבי יוסף לייפער מפריסבורג ב' צדקת יוסף ב"ר דב בער'צ'י מסטמ' (תשל"ח) - כ"ק מרן הרה"ק רבינו אלעזר מענדל מלעלו"ב בן מרן הרה"ק רבינו משה מלעלו"ב (תרצ"ב - אדר ב) רבי פנחס יהודה ב"ר טוביה ליברמן - פתחי לב על חובות הלבבות ועוד (תשס"ה - אדר ב) רבי שלום הירץ ב"ר איסר אולמן ב"ר דברי רש (תקפ"ח) רבי שמהח אב"ד מבריקא ב"ר יעקב - תל' הרבי ז"ל מאניפולי המגיד מקאנוניץ. רבי יוסף דראביטשיר ממעזריט ב"ר יחיאל מיכל מיאמפאל. רבי יחיאל מאליסק ב"ר משה דוד מסטאטילוב (תרצ"ב) רבי שמשון ב"ר משה סופר אב"ד קראקא (תרפ"א) רבי פנחס מנחם ב"ר אברהם מרדכי אלתר מגור ב' פני מנחם (תשר"ח) רבי אריה לייבוש מרימנוב ב"ר אברהם אב"ד קארטישין (תרפ"ב - אדר ב) רבי שמשון סופר אב"ד קראקא ב"ר משה - בלוח דבר בעתו הביא היא' בט"ז אדר (תרפ"ג - אדר ב) רבי אברהם מנחם דאניצער מאלכסנדר ב"ר יהודה משה (תשס"ה - אדר ב) רבי יעקב אשר קאפא מברנוביץ - לעלו"ב ב"ר שמואל ועוד (תשס"ה - אדר ב)			

המן הרשע הטיל אשמה ביהודים, ישנו עם אחד מפורד ומפורד"ג) (ה) - ששורר ביניהם עצמם תמיד מחלוקת ופירוד לבבות וכנהג, לכן ציוותה אימור אסתר המלכה למרדכי הצדיק, ראשונה, "לך כנוס את כל היהודים", שיתאחדו ביחד, ולהכניס בתוכם אחדות ושלוה. והה"ק מן רבינו דוד זיע"א

משולחן גבוה

מרבזה"ק מלעלוב זיע"א

גם לא הרגיש כלל בנחיצות השמדת עמלק, המייצג את הרע, ולמחותו כליל, ולכן נכשל בענין זה, ולפי זה יבואר מאמר חז"ל "חייב איניש לבסומי בפוריא", שענין השתיה בפורים הוא בכדי להגיע למדרגה שלא יהיה אצלו שום הבדל בין ארור המן לברוך מרדכי התינו בין מצוה לעבירה, שלא ירגיש כל עיקר טעם בעבירה, ולא יהיה לו כלל שייכות להרע ח"ו. מרן רביה"ק הרמ"מ זיע"א

כי מרדכי היהודי וכו' דורש טוב לעמו ודובר שלום לכל דורו (אסתר ג, א)
כי זהו מעלת מרדכי היהודי שמקודם ה' מנהיג ומשפיע השלום לעמו בני"י, ואח"כ ג"כ לכל דורו כי גם הם מזרע ישראל. כי מקודם כתי' קיימו וקבלו היהודים עליהם ועל זרעם ועל כל הנלווים אליהם, כל איש קרוב אצל עצמו ואצל דורו, לא כן דרך הצדיקים האמיתיים כמו מרדכי, שה' מקודם "דורש טוב לעמו" ואח"כ "דובר שלום לכל דורו".

מייחב איניש לבסומי בפוריא וכו' (שם)
לבאר ענין שתיית יין בפורים, ע"ד דאיתא בתיקוני זוהר (תיקון כ"א ב"ז): "פורים אתקריא על שם יום הכיפורים", ומי נתלה במי, הוי אומר קטן נתלה בגדול (תענית ז). נמצא פורים הוא יותר גדול מיום הכיפורים, יום שהוה כפורים ב"ף דרמיון, והנה יום כפורים בבחי' פחד כידוע, לכן בפורים שגדולה במעלתה, הרי הפחד גדול מאוד עד שאי אפשר לסבלו, ולזה תיקנו חז"ל לשתות יין להפיג הפחד, כמו שאמרו חז"ל (בבא בתרא ז.) "פחד קשה יין מפיגו".
רביה"ק מן הרמ"מ זיע"א

וכדרך הזה שמענו מפה קדוש הרב הוותיק אוהב ישראל רבינו דוד מלעלוב ז"ה"ה שאמר בזה הלשון, איך תאמרו עלי שאני צדיק הדור אם אני עדיין מרגיש בעצמי אהבת בני דורו יותר מבשאר בני ישראל, כי הצדיק נקרא אב לישראל והם בניו ממש, וזה מעלת מרדכי הצדיק שה' אב נאמן לכל בני"י, באהבה רבה ובכסוף, וז"ש לו להמן **אם מזרע היהודים מרדכי** - פ"י שכל היהודים הם כזרעו ממש, **לא תוכל לו** - כי הצער של ישראל הוא נוגע לפשו ממש, וזה שמשויימים במגילה כי **מרדכי היהודי חב וגדול ליהודים**, שה' מומשין בחי' החסד מבחי' גדולה לכלל יהודים וכו' **ודובר שלום**

פורים יומא דשאלו. ואיתא בגמ' (יומא כג.) "שאלו באחת ועלתה לו", דהיינו שנכשל בענין עמלק, מעשה דאגג, ולכאורה קשה דהא אמרו חז"ל עה"כ (שמואל א, א ג) "בן שנה שאלו במלכו", אמר רב הונא כבן שנה שלא טעם טעם חטא, והכי נצד נכשל בענין המור כזה.
ויבואר על פי מה שידוע שעמלק מייצג את הרע ואת העונות, ולכן שאלו המלך, דווקא משום שלא טעם טעם של חטא, ולא היה לו שום שייכות כלל ועיקר בעבירה ח"ו, לכן **הרמ"מ זיע"א**

אלה יעמדו על הברכה אשר נדבם לבם לנדב להוצאות העלון לזיכוי הרבים

<p>גליון זה נודב ע"י ידידיו הדגול והנעלה הנדיב הנכבד הר"ר אריה ישראל שנטר הי"ו ח'פה לכבוד חג הפורים לזכות וזיכוי הרבים לאלפים ולע"נ אביו ר' צבי בן הרב יעקב נלב"ע כ"ח כסלו תשס"ה ולע"נ אמו מרת יצנדא ציפה בת הרב חיים אלעזר הכהן נפטרה ה' שבט תשנ"ד זכות זיכוי הרבים יעמוד לו ולזרעו עד סוף כל הדורות</p>	<p>נתרם לעילוי נשמות הרה"ח ר' מלכיאל חיים יהושע בן הרה"ח ר' ישעיהו ז"ל נלב"ע ט' אדר תשנ"א ולעילוי נשמת האשה החשובה מרת חנה בלימה בת ר' ישראל נפטרה שב"ק שקלים כ"ה שבט תשע"ב ת, ג, ז, ב, ה,</p>	<p>מס תנחומים בצער רב וביגון קודר הנני למסור תנחומי הכנים לרבינות פרץ וכל המשפ' החשובה והמהוללה על פטירת ראש המשפחה המדוכא ביסורים, הצדיק והמקובל אשר זכיתי לחסות בצילו רבי גיסים פרץ זצוק"ל מן השמים תנוחמו ולא תוסיפו לדאבה עוד - בשם שלמה עמאר</p>	<p>תתקבלה תרומה לעילוי נשמת, האי גברא צדיקא, חסידא ופרישא עמוד צלותהון דישיראל ידיד נאמן למון אדמו"ר הקוה"ט זיע"א כ"ק אדמו"ר הרה"צ מנדבורנא זצוק"ל אשר נסתלק מעמנו ביום ז' אדר דהאי שתא זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל</p>
--	---	--	---

ישגור בואת ברכות מאלפיות יקרות מפה, לידידיו הדגול מרבבם מקום ומאז, ראש וראשון לכל קדושה שיכור הוא על לוח לבבנו את כל אסר הוא עושה ופועל בלוצי למען בית חיינו ומרן רבינו בפרט עומד לימון מוסדותיו כהן בכל עת ועונתו, שנת עמים כי יעסוק, מעשי צדקותיו וחסדיו לא יספרו מרחב יהי ה' עמו בכל אסר יעשה, כל ישרי לב וליהדות במחל בתוף ובכינות, מופלג בתורה ויריש האי גברא רבא, האי גברא חסידא, האי גברא יקרא, ברוך הוא ומבורך ונועם הליכותו אין לשבח הרחיה ר' ישעיהו אילאוויטש שליט"א - בארא פארק - ארה"ב לרגל שמחת נישוא נכדו הבחור היקר המופלג בתרישי מנחם מאניש הי"ו עכ"ג בשעטומ"צ

ברכת מזל טוב
הנני לברך לידידיו היקר והנעלה, ראש וראשון לכל דבר שבקדושה, ענוות חן נסוכה על פניו מסוד ומקושר בכל נימי נפשו לרבינו שליט"א, הרה"ח רבי שלום מרדכי הופמן שליט"א - ירושלים לרגל שמחת הולדת הנכדה בשעטומ"צ יה"ח שיזכה לנחת ושובע שמחות וכט"ס

ברכת מזל טוב
לידידיו היקר והנעלה, האי גברא יקרא, משמחה אלוקים ואנשים, מחשובי ויקרי אנ"ש, דבוק לרבינו שליט"א הרב החסיד הדגול והמפואר רבי משה זאב לב שליט"א וידידיו היקר באנשים הנחמד ונעים ר' יעקב דאיה הי"ו לרגל שמחת הולדת הנכד אוריה ני"ו בן לידידיו היקר שהיה מקושר למרן רבינו זיע"א אשר אהבו וחיבבו מאוד ה"ה ר' בנימין הי"ו יה"ח שיתוכו לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס.

לעילוי נשמת
מרת איטא יטא ע"ה בת הרה"ח ר' מנחם מנדל נכדת הרה"ק רבי לוי יצחק מברדיטשוב זיע"א נפטרה ט"ז אדר ת. נ. צ. ב. ה. הונצת ע"י נכדה ידידיו החשוב ר' חיים מאיר גייגר הי"ו

ברכת מזל טוב
לעבוד מעלת ידידיו המפורסם בהפצת תורה ועבודת ה', מנהיג דגול מרבב, שמו הטוב מהולל בפי כל, מאמרו הנפלאים נקראים באלפי בתי ישראל ברחבי תבל, מתמסר ימים וילות למען ילידי ישראל להנבם על דרך החינוך הטהור, וזכה ומזכה את הרבים, ה"ה הרב רבי שמואל שטרן שליט"א - עורך מדור המופלא "פריקי חינוך" לרגל שמחת הולדת הנכדה תחי' יהי רצון שיזכה לנחת ממנה ומיוצ"ה, ויזכה להמשיך בפעליו הכבירים, מיט א פרייליכע שמחת פורים עדי נזכה לביאת גוי"צ בב"א. המערכת

ברכת מזל טוב
לידידיו האי גברא רבא הגאון הצדיק רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א ולבנו ידידיו הרה"ג ר' שלמה יצחק שליט"א לרגל נישואי הנכד - הבן בשעטומ"צ

לעילוי נשמת
האשה החשובה מרת אילנה בת אסתר ע"ה שוקרון נפטרה ג. ג. אדר תשע"א ת. נ. צ. ב. ה. הונצת ע"י בנה ידידיו היקר הרב יצחק שוקרון שליט"א

לעילוי נשמת
האשה החשובה מרת אילנה בת אסתר ע"ה שוקרון נפטרה ג. ג. אדר תשע"א ת. נ. צ. ב. ה. הונצת ע"י בנה ידידיו היקר הרב יצחק שוקרון שליט"א

ברכת מזל טוב
לעילוי נשמת, האי גברא צדיקא, חסידא ופרישא עמוד צלותהון דישיראל ידיד נאמן למון אדמו"ר הקוה"ט זיע"א כ"ק אדמו"ר הרה"צ מנדבורנא זצוק"ל אשר נסתלק מעמנו ביום ז' אדר דהאי שתא זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

ברכת מזל טוב
לעילוי נשמת, האי גברא צדיקא, חסידא ופרישא עמוד צלותהון דישיראל ידיד נאמן למון אדמו"ר הקוה"ט זיע"א כ"ק אדמו"ר הרה"צ מנדבורנא זצוק"ל אשר נסתלק מעמנו ביום ז' אדר דהאי שתא זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל

ברכת מזל טוב
לאשה החשובה מרת קייקוב תחי' לרגל שמחת הולדת הנכד בשעטומ"צ יה"ח שיתוכו לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס והנפש, ושמחת פורים אכ"ר.

ברכת מזל טוב
לאשה החשובה מרת קייקוב תחי' לרגל שמחת הולדת הנכד בשעטומ"צ יה"ח שיתוכו לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס והנפש, ושמחת פורים אכ"ר.

שיר השירים אשר לשלמה
הננו לשגור בוח לקדם ידידיו הדגול חוד מעלת האי גברא רבא, אושר כלי המדות, עוסק ויגע בתורת ה', אחוב על מוכיו, וענות חן נסוכה על פניו, דרוך ובקי במכמני התורה ומאיר פניו לכל אדם הרה"צ רבי ברוך שלמה צייב רכטוביץ שליט"א - בארא פארק - ארה"ב בן כ"ק אדמו"ר מביאלה רמ"א זצוק"ל לרגל שמחת נישואי הבן המופלג בתרישי יחיא יהושע עכ"ג בשעטומ"צ

שיר השירים אשר לשלמה
הננו לשגור בוח לקדם ידידיו הדגול חוד מעלת האי גברא רבא, אושר כלי המדות, עוסק ויגע בתורת ה', אחוב על מוכיו, וענות חן נסוכה על פניו, דרוך ובקי במכמני התורה ומאיר פניו לכל אדם הרה"צ רבי ברוך שלמה צייב רכטוביץ שליט"א - בארא פארק - ארה"ב בן כ"ק אדמו"ר מביאלה רמ"א זצוק"ל לרגל שמחת נישואי הבן המופלג בתרישי יחיא יהושע עכ"ג בשעטומ"צ

ברכת מזל טוב
האשה החשובה מרת קייקוב תחי' לרגל שמחת הולדת הנכד בשעטומ"צ יה"ח שיתוכו לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס והנפש, ושמחת פורים אכ"ר.

ברכת מזל טוב
האשה החשובה מרת קייקוב תחי' לרגל שמחת הולדת הנכד בשעטומ"צ יה"ח שיתוכו לרוב נחת ושובע שמחות וכט"ס והנפש, ושמחת פורים אכ"ר.